

HAFNIA

CHARLOTTENBORG ¹⁶/₁₁ - ²⁵/₁₁ incl.

1962

KØBENHAVNS PHILATELIST KLUBS
75 ÅRS JUBILÆUMSUDSTILLING

HAFNIA

1962

CHARLOTTENBORG ¹⁶/₁₁ - ²⁵/₁₁ incl.

Udstillingens åbningstider:

Fredag den 16. november kl. 16-21 — Øvrige hverdage og søndage kl. 10-21

Entré:

Voksne Kr. 2.50 — Børn: Kr. 1.00 — Udstillingskatalogets pris: Kr. 3.00

FORORD

Ved Københavns Philatelist Klubs 75 ars jubilæum i 1962 har klubbens bestyrelse fundet det naturligt, at man pany viser, hvad medlemmerne kan præstere.

Klubben afholdt nogle betydelige udstillinger ved jubilæerne i 1937 og 1947. Dels er der siden disse udstillinger kommet nye medlemmer til, dels har de gamle medlemmers samlinger været under stadig udvikling, saledes at udstillingen gerne skulle kunne opvise et smukt resultat.

Man har denne gang valgt at lade udstillingen være en udstilling for klubbens egne medlemmer. Bortset fra nogle ganske få specielle objekter, som hidrører fra andre, herunder Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, viser udstillingen saledes alene, hvad klubbens egne folk har kunnet præstere. De fleste af udstillerne er fra Danmark, men også enkelte medlemmer fra udlandet, især de nordiske lande, viser deres eksponater pa udstillingen.

Udover de egentlige samlinger er der anmeldt nogle værker i litteraturklassen. Klubbens bestyrelse har i den forløbne tid lagt afgørende vægt pa med mellemrum at kunne udgive kødig filatelistisk litteratur, og det er klubbens tanke at fortsætte denne politik. Pa baggrund heraf har det været naturligt at give forfatterne af de værker, som klubben har udgivet, lejlighed til pa udstillingen at fremvise deres resultater. I et vist omfang vil de pagældende forfattere under samlingerne have udstillet studieobjekter, der svarer til de udstillede værker.

Udstillingskomiteen har ikke haft vanskelighed ved at fremskaffe materiale til udstillingen, tværtimod har tilslutningen været overordentlig stor, så stor, at man desværre har måttet skære ned pa samlinger, som det havde været ønskeligt at fremvise i fuldt omfang.

Udstillingskomiteen ønsker ved denne lejlighed at bringe klubbens medlemmer en tak for den interesse, som den store tilslutning vidner om, ligesom man bringer udstillerne en tak for den forståelse, de har vist, når komiteen har måttet skære ned pa udstillingsobjekterne.

En særlig tak bringer komiteen til Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet. Generaldirektoratet har pa sædvanlig måde vist klubben sin gode vilje ved at udstille objekter bogstavelig talt efter komiteens eget valg.

Endelig ønsker komiteen at bringe en speciel tak til alle de medlemmer, som pa den ene eller anden måde har rakt udstillingskomiteen en hjælpende hånd.

Udstillingskomiteen.

UDSTILLINGSJURY:

Prokurist *Ch. Holm.*

Grosserer *Einer Madsen.*

Direktør *G. Lundegaard Nielsen.*

Civilingenior *Eigil Rathje.*

Frimærkehandler *Helge Witt.*

Udstillingsmedaillen ses på katalogets omslag.

UDSTILLINGSKOMITÉ:

Lrs. *J. Gotfredsen*, formand.

Grosserer *Sv. Grønlund.*

Civilingenior *H. E. Jessen.*

Fuldmægtig *R. Koppel.*

Forretningsfører *P. H. Gleie-Jorgensen.*

Direktør *J. Karnoe.*

Udstillingskuverten er tegnet af Poul Bech.

Udstillingsmedaillerne og ærespræmierne vil blive tildelt udstillerne ved Københavns Philatelist Klubs banket i Håndværkerforeningen torsdag den 22. november eller tilsendt efter udstillingens afslutning. Resultatet af juryens bedømmelse vil foreligge på udstillingen søndag den 18. november kl. 12.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	Side		Side
Forord	2	Returpostmærker	29
Program	5	Skattekisten	31
Regler for bedømmelse	6	Grønland	33
Vejledning for besøgende	7	Perlefejlserien	76
Gaver til udstillingen	7	Fortegnelse over det udstillede	
Fortegnelse over udstillere ...	9	materiale	94
Islands skibspost	23		

Forlaget
med det store tilbud i

**FRIMÆRKEALBUM - INDSTIKSBØGER
FILATELISTARTIKLER**

Forlang venligst prisliste

KA-BE Forlag - VOLKHARD u. Co. - GÖPPINGEN

Vesttyskland

Stender's

**FRIMÆRKE-
ALBUM**

... det danske kvalitetsalbum

Specialalbum for:

Skandinavien
Danmark, Sverige
Norge, Finland
Tyskland, England
Holland, Jul Skandinavien
og Universal

FÅS HOS
BOG-, PAPIR- OG FRIMÆRKEHANDLERE

Program for udstillingsdagene

- Fredag den 16. nov. Kl. 16,00: Udstillingen åbnes for publikum.
Kl. 20,00: Foredrag af revisor Stig Andersen:
Danske Hermeshoveder.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Lordag den 17. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Konkurrencen »Ost for Storebælt«.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Søndag den 18. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Foredrag af grosserer Sv. Grønlund:
Danske tjenestemærker. Typer og
varianter.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Mandag den 19. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Foredrag af fhv. kordegn O. Heie:
Nicaragua til 1903.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Tirsdag den 20. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Foredrag af forretningsfører
P. H. Gleie-Jørgensen:
Kompass- & urstempler.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Onsdag den 21. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Grosserer Helge Witt causerer.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Torsdag den 22. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
- Klubbens fødselsdag. Kl. 18,00: Festbanket med præmieuddeling.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Fredag den 23. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Foredrag af fuldmægtig R. Koppel:
Den tyske bygningsserie.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Lordag den 24. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Stabslæge M. Brun-Petersen causerer.
Kl. 21,00: Udstillingen lukker.
- Søndag den 25. nov. Kl. 10,00: Udstillingen åbner.
Kl. 20,00: Foredrag af civilingeniør
H. Ehler Jensen:
Danmarks tofarvede.
Kl. 21,00: Udstillingen slutter.

REGLER FOR BEDØMMELSE

Juryens bedømmelse vil blive baseret på:

1) Filatelistiske kundskaber og studier bedømt ud fra det udstillede materiale, 2) Samlingens fuldstændighed, 3) Materialets kvalitet, 4) Samlingens opsættelse og beskrivelse (helhedsvirkning) og 5) Materialets sjældenhed.

Ethvert eksponat vil blive bedømt, og enhver præmieret samling tildeles medaille eller diplom med angivelse af den opnåede præmiering.

Alle udstillere modtager et bevis for deltagelse i udstillingen.

Særligt betydningsfulde samlinger vil af juryen kunne tildeles ærespræmier.

Udenfor bedømmelse deltager: 1) Statslige samlinger, 2) Samlinger tilhørende juryens medlemmer samt 3) Enhver samling, som efter ønske udstilles uden for bedømmelse.

Inden for klasserne A til F opdeles objekterne i følgende grupper:

Klasseinddeling: Klasse A: Danmark, D.V.I., Grønland, Slesvig Holsten.

B: Skandinavien iøvrigt.

C: Europa udenfor Skandinavien.

D: Selvstændige oversøiske lande.

E: Kolonier.

F: Litteratur.

Gruppeinddeling: 1) Studiesamlinger (d.v.s. samlinger, der er anlagte af udstilleren selv med det formål at studere et bestemt område for at opnå nye forskningsresultater).

2) Specialsamlinger (d.v.s. samlinger, der er anlagte på basis af kendte forskningsresultater, men uden enhver katalogmæssig indskrænkning).

3) Katalogsamlinger (d.v.s. samlinger, der er anlagte med katalogmæssig fuldkommenhed for øje, selv om de kun omfatter en del af et land).

4) Samlinger efter særlige synspunkter.

a. Samlinger af annulleringer på frimærker.

b. Samlinger af frimærker på hele breve.

c. Officielle prøve- og nytryk.

d. Helsager.

e. Forfilatelistiske breve.

f. Luftpost.

g. Bypostmærker.

h. Motivmærker.

i. Filatelistisk litteratur.

VEJLEDNING FOR DE BESØGENDE

Alle eksponater skal betragtes fra venstre *mod højre*. De enkelte blade i enhver udstillingsramme er normalt ordnet i rækkefølge fra venstre til højre, således:

1	2	3	4		1	2	3
5	6	7	8	eller	5	5	6
9	10	11	12		7	8	9
13	14	15	16		10	11	12

Tallet foroven på en ramme er udstillerens nummer.

Soger De et specielt emne, kan De på side 89 se, hvem der udstiller det og i hvilken sal.

Bureauet i sal 11 (tlf. Palæ 7139) forhandler udstillingens tryksager og giver oplysninger om udstillingen og de enkelte eksponater.

Udstillingens postkontor — på trappen op til udstillingen — besorger al brevpost, og alle forsendelser bliver afstemplet med *udstillingsstemplet*.

Resultatet af juryens bedømmelse vil i begrænset oplag kunne købes på udstillingen fra søndag den 18. november kl. 14.00. Pris: 2 kroner.

GAVER TIL UDSILLINGEN

modtaget inden redaktionens slutning:

ÆRESPRÆMIER

er bl. a. skænket af:

Fabrikant Jacob Engel, Haderslev.

Direktor Robert Bechsgaard, København.

Udstillingskomiteen.

Gross. Harry Poulsen, Aarhus.

Gross. Jørgen Rasmussen, København.

E. A. Hellmann, Finland.

m. fl.

MEDALJER

er bl. a. skænket af:

C. A. Jørgensen, København.

Folke Löfström, Sverige.

Helge Malmsteen, København.

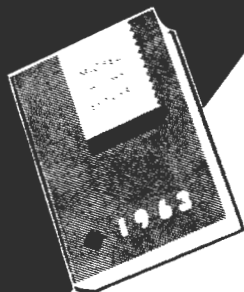
m. fl.

Endvidere fra talrige enkeltpersoner
gevinster til tombolaen.

MICHEL

KATALOG

1963

Den uerstattelige rådgiver
for enhver filatelist
Lige værdifuld for samlere
af klassiske mærker
og for motivsamlere

MICHEL EUROPA 1963

- det førende katalogværk for alle europæiske
lande

Hellærredsbind uden register kr. **44,75**
med register kr. **47,00**

MICHEL TYSKLAND 1963

- indeholder samlerområdet Tyskland og alle nabo-
områder. Trefarvet cellofanindbinding ... kr. **10,00**

MICHEL OVERSØISKE KATALOG 1961 i 2 bind

kan endnu leveres med register. Pr. bind kr. **43,50**
Næste udgave af dette katalog udkommer i løbet
af året 1963

Som supplement til alle Michel kataloger tjener
MICHEL RUNDSCHAU 1963

- det uundværlige tidsskrift. 10 hefter fra oktober
1962 til juli 1963. Årsabonnement kr. **14,00**

Salg og ekspedition for Danmark:

STELLA FORLAG A S

Frederiksborggade 3 - København K

Verlag Des Schwaneberger Album. München 12

Fortegnelse over udstillerne

(Tallet foran udstillerens navn er samlingens lobenr., der findes anbragt på udstillingsrammerne. Tallet i parentes efter beskrivelsen af samlingen angiver, i hvilken sal eksponatet er udstillet).

Samlinger udenfor bedømmelse

- A. **Dansk Post- og Telegrafmuseum**
Gl. italienske stater. (Reposén)
- B. **Aage Reddersen A. S.** København
Danmark. Essays og nytryk. Fr. VII og Merkur. (10)
 - 1. **Jacob Engel**, Haderslev
Danmark. Uddrag af studie- og specialsamling. (10)
- 50. **Herbert Dieden**, Malmö, Sverige
Sverige. Ustemplet fra 1855 til 1889 incl. Bogstaverne under frimærkerne svarer til nuancebetegnelsen i Sveriges Filatelistförenings priskatalog. (7)
- 63. **S. Grønlund**
Gl. tyske stater. Uddrag af specialsamling. (13)
- 73. **Jacob Engel**, Haderslev
Slesvig og Holsten. Special- og studiesamling i uddrag. (24)

Samlinger med bedømmelse

- 2. **Børge Lundh**, København
Danmark. Specialsamling 1854, 2 sk. Pl. 1—47 pl. mrk. Pl. 2—29 pl. mrk. (10)
- 3. **Stig Andersen**, København
Danmark. 4 sk. 1854, 57, 63 i tryk. (10)
- 4. **Stig Andersen**, København
Danmark. Fodpost 1806—1870. (9)
- 5. **Børge Lundh**, København
Danmark. Præfilateli fra omkr. år 1800. (9)
- 6. **Poul Eriksen**, Herning
Danmark. Specialsamling af 4 RBS, visende tryk, par, striber, brevstk. og breve, stpl. blækann. m. v. (9)
- 7. **Stig Andersen**, København
Danmark. 4 RBS, tryk og breve. (9)

Frimærke

auktioner

Verdensbyen
HAMBURG

Industricentret
DÜSSELDORF

I disse byer foranstalter vi regelmæssige auktioner.

Vi beder om indlevering af samlinger og sjældenheder fra hele verden.

Auktions-salgsbetingelser gratis.

Efter ønske overtages store objekter på sælgerens plads.

Interesserede kan altid få righoldigt illustrerede kataloger.

Et af de højeste katalogoplæg i verden med størst udbredelse —
er således garanti for bedste priser.

VURDERINGER - PRØVNINGER

Edgar Mohrmann & Co.

HAMBURG 1 - Speersort 6

Telefon 32 64 28 og 33 67 28

Telegramadresse EDMORO

FØRENDE FRIMÆRKEAUKTIONSHUS
MED VERDENSRY
PÅ DET EUROPÆISKE KONTINENT

8. **Sten Christensen**, Trolleborg, Sverige
Danmark. 2 RBS, special- og studiesamling. (9)
9. **J. Schmidt-Andersen**, Gentofte
Danmark. Forskningssamling, essays, trykopsætning, farvestudie, klichéfejl, retoucher, pladning, annull., omadresserede og efterfrankerede breve, nytryk m. v. (9)
10. **P. H. Gleie-Jørgensen**, Charlottenlund
Danmark. Kompasstepl. 1851—1858. Urstempler 1892. (9)
11. **Børge Lundh**, København
Danmark. Specialsamling 4 skl. 1858 ll. krone. 1862 st. krone. 1863 stk. kant. (9)
12. **Hans Jørgen Rasch**, Roskilde
Danmark. Skillingsmærker. (9)
13. **Arne Molin**, Stockholm, Sverige
Danmark. Specialsamling 1851—1871, også omfattende essays, provetryk, nytryk, varianter, blokke, strips og breve. (9)
14. **Hans Ehler Jessen**, Virum
Danmark. Studiesamling 1875, perlefejsserien. (3)
Se artiklen i kataloget.
15. **Selskabet for de tofarvede**
Danmark og DVI. Specialsamling 1875 - kronologisk og systematisk opstilling. (3)
16. **J. V. Gørtz**, Herning
Danmark. Rariteter og specialiteter. (3)
17. **Stig Andersen**, København
Danmark. 1875, tryk og breve. (3)
18. **Stig Andersen**, København
Danmark. Små hjørnetal, essays og provetryk. (3)
19. **Jørgen Gottfredsen**, Charlottenlund
Danmark. Specialsamling, 1864, tryk og breve. (3)
20. **Howald Petersen**, Allerød
Danmark. Studiesamling af 8 ore 1875, anilinserien. Omv. rm. nr. 69. (3)
21. **A. Sommer Nielsen**, Valby
Danmark. Studiesamling tofarvede 1875—1890. (3)
22. **P. H. Gleie-Jørgensen**, Charlottenlund
Danmark. Returpostmærker m. m. (3)

23. **M. Brun-Pedersen**, København
Danmark. Uddrag af specialsamling af danske nummerstempler. (3)
24. **R. A. Andersen**, Vordingborg
Danmark. Studiesamling over danske postruter og postale afstemplinger. (3)
25. **M. Brun-Pedersen**, København
Danmark. Stempler. Dele af specialsamling. (3)
26. **P. H. Wiinstedt**, København
Danmark. Special- og studiesamling 1851—1933 Dansk Vestindien 1873—1902. (3)
28. **J. Schmidt-Andersen**, Gentofte
Danmark. Essays, prøvetryk og nytryk. (3)
29. **Sten Christensen**, Trelleborg, Sverige
Danmark. Københavns bypost, studiesamling. (3)
30. **M. Brun-Pedersen**, København
Danmark. Privatpost, dele af specialsamling, helsager. (3)
31. **N. F. Olsen**, Allerød
Danmark. Studiesamling, bølgeliniemærker 1913, vm. kors. (3)
32. **A. F. Rasmussen**, København
Danmark. Specialsamling af 30 20 og 30 25. (3)
33. **B. F. Qvist**, Charlottenlund
Danmark. Stålstikvarianter. (3)
34. **T. Plovst**, Horsens
Danmark. Studiesamling af postfærgemærker. (3)
35. **Sv. A. Hansen**, København
Danmark. Helsager indtil 1925. (3)
36. **Egon Sommer**, Odense
D.V.I. Specialsamling, tryk og stpl. samt breve. (8)
37. **Verner Ekenvall**, Göteborg, Sverige
D.V.I. Specialsamling, tryk, stpl. og breve. (8)
38. **Ragnar Eklund**, Finland
D.V.I. Specialsamling, tryk, essays og breve. (8)
39. **Jan Dekker**, Amsterdam, Holland
D.V.I. Postal historie fra 1808—1917. (8)

40. **Eric v. Wowern**, Virum
Færoerne. Provisorier 1919 og 1940. (8)
41. **Eric v. Wowern**, Virum
Grønland, 1905—1938, bl. a. pakkepostmærker opdelt i tryk. (8)
Se artiklen i kataloget.
42. **Lars Ingemann**, Jakobsberg, Sverige
Island. Specialsamling. (7)
43. **Niels Hansen**, Haslev
Island. Uddrag af udvidet katalogsamling. (7)
44. **Kaj Simonsen**, Virum
Island. Katalogsamling, ubrugte og brugte firblokke. (7)
45. **F. Østergaard**, Hellerup
Island. Skibsstempler og breve i forbindelse med Island. (7)
Se artiklen i kataloget.
46. **Sv. Zetterberg**, Stocksund, Sverige
Island. Luftpostsamling. (7)
47. **Signe Löfström**, Djursholm, Sverige
Island. Specialsamling af islandske stempler. (7)
48. **Hugo Sjöberg**, Malmö, Sverige
Sverige. Specialsamling 1855—1920. (7)
49. **Gösta Senninger**, Helsingborg, Sverige
Sverige. Specialsamling 1855—1885. (7)
51. **Carl Wilh. Lehmann**, København
Sverige. Specialsamling. (7)
52. **Ulf Jørgen Petersen**, København
Sverige. 12 Ore vabentype 1858. (7)
53. **Bernt Steimer**, Malmö, Sverige
Sverige. Special- og studiesamling af bandmærker 1920—1938. (7)
54. **Arne Tørud**, Gjøvik, Norge
Norge. Studiesamling 20 mm udgaven 1886—1893. (7)
55. **Kai Damgaard Jensen**, Vande
Norge. Specialsamling. (7)
56. **Wiegand Hansen**, Holte
Norge. Uddrag af en studiesamling. Specielt fremhæves udgaverne 1893—1918, hvor det er forsøgt at bestemme trykkene af de forskellige værdier. (5)

Besøg

Dansk post- og telegrafmuseum

Vesterbrogade 59 - København V
(tidl. Kgl. Skydebane)

Frimærkeafdeling med skiftende udstillinger og særlige arrangementer —
Altid noget for filatelisterne — Posthistorisk afdeling — Teleteknisk
afdeling

BESØGSTIDER:

Søn- og helligdage samt torsdage:

November—april: kl. 13—15

Maj—oktober: kl. 10—16

(Dog lukket 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag)
Foreninger eventuel: efter aftale

GRATIS ADGANG

Berlingske Tidende

Læs

UNDER LUPPEN

hver lørdag

57. **V. B. Flindt**, København
Finland. Udvidet katalogsamling 1856—1917. (4)
58. **E. A. Hellmann**, Iittala, Finland
Finland. Forskningssamling af figurstempler 1877 -1890). (4)
59. **Otto Kohnke**, Skovlunde
England m. kolonier. (Dronning Victoria). Specialsamling. (14-15)
60. **Otto Ustrup**, Ringsted
San Marino. Specialsamling 1877—1934. (14)
61. **Nic. Politop**, Kastrup
Grækenland. Specialsamling af store og små Hermeshoveder m. v. (14)
62. **Otto Kohnke**, Skovlunde
Grækenland. Specialsamling af store Hermeshoveder. (14)
64. **E. Brems**, København
Thurn & Taxis. Specialsamling. (13)
65. **E. Brems**, København
Braunschweig. Specialsamling. (13)
66. **E. Brems**, København
Tyskland. Specialsamling af 1871—1872, lille og stort skjold. (13)
67. **J. Karnøe**, Virum
Tyskland. 1872 stort skjold, special- og studiesamling. (13)
68. **R. Koppel**, København
Tyskland. Specialsamling af bygningsserien. (13)
69. **J. G. Østerlin**, Vedbæk
Holland. 1 Emission, specialsamling. (13)
70. **Maurits Andersen**, København
Gl. italienske stater. Specialsamling. (13)
71. **Flemming Hasle**, Charlottenlund
Slesvig. Specialsamling afstemningsudgaverne 1920. (24)
72. **Georg Østergaard**, Aalbæk
Slesvig. Specialsamling af afstemningsudgaverne 1920. (24)
74. **J. Karnøe**, Virum
Schleswig-Holsten. Specialsamling 1850—1867. (24)
75. **E. Brems**, København
Hamburg. Specialsamling. (24)

HELGE MALMSTEN

FRIMÆRKE-SERVICE

KRYSTALGADE 21 - KØBENHAVN K

TELEFON BYEN 6405

Køb Deres pelsværk

HOS DEN

FAGLÆRTE BUNTMAGER

V. B. FLINDT

LYNGBYVEJ 70 - RY 2554

En uovertruffen filatelistisk service

H. R. HARMERS organisation, med afdelinger i London, New York og Sydney, solgte sidste år gennem auktioner og private salg for OVER 1.000.000 £. Igen-nem mange år er toppen af verdens frimærkesamlinger solgt gennem vort firma, og de erfaringer, dette har givet, står til disposition for alle købere og sælgere af sjældne frimærker.

KØBERE. Sikkert De ikke allerede står på vor portoliste, bestil venligst formular til abonnement på auktionskatalog. For kun sh. 30/- vil alle H. R. Harmers kataloger blive sendt Dem hele året igennem så betids, at De kan nå at byde pr. post. Alle kataloger er gennemillustrerede, og alle lots er omhyggeligt og nøjagtigt beskrevne. Abonnementet omfatter også lister over de opnåede priser. Billigere noteringer kan opnas af specialister.

SÆLGERE. Godt filatelistisk materiale er altid stærkt efterspurgt og vil op-nå de højeste priser på vore Bond Street auktioner, hvad enten det er et enkelt stykke eller en tyve binds samling, enten det er klassisk eller mo-derne. Skriv gerne efter leaflet, der giver nærmere oplysninger om Har-mer Service. Vi udbetaler gerne større forskud på objekter, der indleveres til auktion.

H. R. HARMER LTD

INTERNATIONAL STAMP AUCTIONEERS

41, NEW BOND STREET, LONDON, W.1., ENGLAND

Also at New York and Sidney

76. **Poul Bech**, København
Frankrig. Uddrag af specialsamling. (23)
77. **Viggo Lauritsen**, Holbæk
Frankrig. Udvidet katalogsamling 1849—1927. (23)
78. **W. H. Klinge**, Vedbæk
Motiver. Verdensflygtningeaaret. (23)
79. **O. Heie**, Virum
Gl. italienske stater. Specialsamling Kirkestaten. (23)
80. **E. Duelund Sørensen**, København
Letland. Special- og udvidet katalogsamling. (22)
81. **Axel Jørgensen**, Helsingør
Ostrig. Specialsamling, omfattende første udgaver fra Ostrig og Lombardiet-Venedig. (22)
82. **Kay Lauritsen**, Vanløse
Ostrig. Der vises afstemlinger i tiden 1850—1867 fra det ungarske postforvaltningsområde. (22)
83. **Ferenc Orban**, Silkeborg
Ungarn. Specialsamling 1871—1915 m. ostrigsk post i Ungarn. (22)
84. **J. V. Gørtz**, Herning
Schweiz. Udvidet katalogsamling. (21)
85. **Find Andersen**, Charlottenlund
Schweiz. Specialsamling af portomærker 1878—1910. (21)
86. **Karl Chr. Banemann**, Gentofte
Schweiz. Udvidet specialsamling 1854—1907. (20)
87. **Jens Peter Jørgensen**, Østbirk
Schweiz. Udvidet katalogsamling 1850—1960. (20)
88. **V. B. Flindt**, København
C.S.R. Specialsamling af Hradchin-udgaven 1918—1920. (19)
89. **Ingvar Larsen**, Norre Alslev
Bosnien. Specialsamling. (19)
90. **Anatole Ott**, Virum
Ægypten. Specialsamling. (19)
91. **O. Heie**, Virum
Orange Fristat. Specialsamling. (19)

S. F.

SAMARBEJDENDE FRIMÆRKEFORENINGER

ønsker

hjertelig tillykke

92. **Carl O. Madsen**, Mørkov
Gambia. Udvidet katalogsamling. (18)
93. **Ingfred Bindel**, Hvidovre
Motiver. Frimærker fortæller kirkehistorie. (18)
94. **Steen Raaschou**, Hillerød
Motiver. Zoologisk systematik. (18)
95. **Knud Thoustrup**, Herning
Forenede Nationer. Specialsamling. (18)
96. **Udgår**
97. **Egon Sommer**, Odense
Sydafrikanske Union. Udvidet katalogsamling. (18)
98. **Johs. Jensen**, Vanløse
Osttyskland. Specialsamling af Bezirks-overstemplinger. (17)
99. **M. Brun-Pedersen**, København
Kina. Lokalpost. Treaty ports og Hong-Kong mærker, brugt i treaty ports. Shanghai. (17)
100. **Sten Christensen**, Trelleborg, Sverige
Indiske smastater. Jindh. studiesamling. (17)
101. **Stig Andersen**, København
Indiske smastater. Studiesamling. (17)
102. **Johs. Amber**, København
U.S.A. Udvidet katalogsamling. (17)
103. **Karl H. Karlson**, New York, U.S.A.
Curacao. Udvidet katalogsamling af luftpost. (17)
104. **Ragnar Eklund**, Finland
Hawai. Specialsamling 1853—1859. (17)
105. **R. F. Kugelmann**, Virum
Siam. Udvidet katalogsamling i uddrag. 1883—1940. (16)
106. **R. F. Kugelmann**, Virum
Siam. Provisorier på anden udgave. Specialsamling i uddrag. (16)
- 106.A. **A. Hermes**, København
Ca. 300 breve, befordret med den københavnske fodpost fra oprettelsen 1806 til afslutningen 1876. med de benyttede stempler. (10)

AFA EUROPA KATALOG 1963

1568 sider
med over 17.500 afbildninger
Hæftet kr. **33,00**
I hellærredsbind kr. **38,50**
(incl. oms)

AFA SKANDINAVIEN KATALOG 1963

136 sider
med over 1000 afbildninger
kr. **5,50**
(incl. oms)

AFA DANMARK FIREBLOKLISTE 1963

kr. **2,20** (incl. oms) - porto ekstra

Fås hos bog- og frimærkehandlere eller direkte fra

Århus Frimærkehandel

Bruunsgade 33 - Århus C

Telefon (061) 2 55 93 - Postgiro København 172 64

Litteraturklassen

107. **S. Grönlund**
Litteratur. Danmark. 2 RBS. 1851—1852.
108. **E. A. Hellmann**
Litteratur. Finske Figurstempler.
109. **T. Plovst**
Litteratur. Danmarks Postfærgemærker.
110. **J. Schmidt-Andersen**
Litteratur. Danmark første frimærke.
111. **J. Schmidt-Andersen**
Litteratur. Danmarks frimærker 1854—1857 og 1863.
112. **Eric v. Wowern**
Litteratur. Grönland. Katalogisering af pakkeportomærker samt de i København anvendte adressekort og annulleringsstempler.

seit 50 Jahren
das Vertrauenshaus
für An- und Verkauf
von Briefmarken

ZUMSTEIN Europa-Katalog
ZUMSTEIN Spezialkatalog Schweiz/Liechtenstein
ZUMSTEIN Katalog Schweiz/Liechtenstein (Taschenausgabe)

Spezialität: Raritäten Schweiz und Europa, Uebersee
Grösstes Lager Schweiz und Europa

ZUMSTEIN Neuheitendienst - Fehllistendienst
Berner Briefmarken-Zeitung (Probenummern gratis)

ZUMSTEIN & CIE

Inhaber Hertsch & Co.
Marktgasse 50 - Bern (Schweiz)

Postfach 1291, Bern-Transit - Postcheckkonto: Bern III 334
Karlsruhe (B) 705 01 - Stockholm 4255

Kinesiske antikviteter en gros

Porcelæn - Elfenben - Møbler - Jade

E. KARNØE & CO. A/s

GLOSTRUP

ISLANDS SKIBSPOST

Island har i sin egenskab af et orige altid været afhængigt af postens transport med skibe, og dette gælder savel befordringen til og fra udlandet som befordringen rundt langs kysten, hvor de fleste samlede bebyggelser er beliggende. For brevpostens vedkommende er skibene nu i vid udstrækning erstattet med flyvemaskinen, og derved er et felt af filatelien blevet væsentligt indskrænket.

Før det islandske postvæsen blev oprettet ved lov af 26. 2. 1872, blev postforbindelsen mellem Danmark og Island opretholdt med 4—6 skibe årligt, sejlene under kontrakt med den danske regering. Fra 1867 blev sejladsen varetaget af Det Forenede Dampskibsselskab.

Postloven af 26. 2. 1872 indeholdt 19 paragraffer, og paragraf 6 er særlig interessant i denne forbindelse, idet den pålagde alle kaptajner at underrette det nærmeste postkontor 24 timer for afsejling fra islandsk havn med angivelse af bestemmelsessted. Endvidere pålagde denne paragraf skibe at medtage post. Kystskibe havde pligt til at befordre alle arter post: skibe til udlandet havde kun pligt til at medtage breve og tryksager. Betalingen var 16 sk. pr. 10 pund rundt kysten eller pr. 50 miles til udlandet. Denne anmeldelsespligt blev 18. 5. 1920 udvidet til også at gælde islandske kaptajners anmeldelsespligt til udenlandske postkontorer, når de var for hjemgående til Island.

Hvornår postkasser først blev anbragt på skibene, er ukendt for mig, men på grund af den almindelige menneskelige svaghed til altid at være bagefter, er mange breve sikkert blevet afleveret direkte ombord og er således blevet stemplet i den havn, hvor skibet har landsat posten og de modtagne løse breve. Man ser da også islandske mærker stemplet en mængde forskellige steder.

Reglerne om, hvilke arter post der kan modtages direkte om bord i postforende skibe i international fart, er sidst fastsat på postkongressen i Stockholm i 1924 og angiver: Til skibe, der efter overenskomst mellem postbestyrelser befordre post, kan der afleveres breve eller nedlægges breve i en postkasse frankeret med:

- 1) afgangslandets frimærker,
- 2) skibets nationale frimærker.

Disse frimærker skal ved ankomsten annulleres på særlig måde, så det kan ses, at brevene er indkommet med skib.

Denne internationale regel for befordring af breve med skibe gælder ikke for flyvemaskiner.

KLASSISKE FRIMÆRKER

købes og sælges

Louis Gandil

Helgolandsgade 10
København V
Eva 3828

På grund af alder

sælger jeg ud af mine samlinger, der er tilvejebragt siden 1897
og fortrinsvis består af klassiske udgaver

Henvendelse udbedes til:

Telefon 97 02 05

— hvorved nærmere aftale kan træffes

Otto Køhnke

DE DANSKE FARVEFABRIKKER A/S
BALLERUP

Der er i tidens løb anvendt en mængde forskellige typer stempler til annullering af frimærkerne på sådanne breve, og ofte er sådanne stempler også fejlagtigt anvendt ved siden af frimærkerne, som da er annullerede med posthusets normale stempel, eller de er anvendt som rene transitstempler.

De to hyppigst anvendte stempletyper indeholder enten den franske betegnelse PAQUEBOT eller den engelske tekst SHIP LETTER. Begge tekster findes enten som særligt stempel med eller uden ramme eller indsat i et datostempel med bynavn.

I København har været anvendt stemplet FRA ISLAND i 3 typer samt et maskinstempel med samme tekst, men også PAQUEBOT-stemplet har været anvendt i København.

I Thorshavn har været anvendt såvel PAQUEBOT som FRA ISLAND i ramme, men i afvigende typer fra de i København anvendte. Thorshavns stempel FRA ISLAND, hvis tidligste daterede forekomst i h. t. N.F.T. var 1923, er ved et nyligt fund fort helt tilbage til 15. 8. 1898.

I kystfarten rundt Island har der i perioder været bureau om bord i skibene, som således medførte postpersonale.

Stemplet Reykjavik med angivelse i nederste bue: »Skip nr. 1« er således anvendt fra ca. 1925 til ca. 1940 om bord i E.S. »Ejsa«. Max Norregaard angiver, at nummerstempler også har været anvendt i skibe og nævner følgende:

Nr. 178: S.S. »Laura« i 1908.

S.S. »Botnia« ca. 1912—1914.

Nr. 200: S.S. »Skalholt« i 1908.

Stemplet »Skip nr. 1« kunne tyde på, at man har overvejet at udruste flere skibe med poststempel, men tilsynladende har opgivet det, idet der mig bekendt ikke findes noget tilsvarende stempel med højere nummer.

I Reykjavik har der i tidens løb været anvendt en række stempler på post, indbragt fra skibe. De fra kystfarten indbragte breve blev forsynet med stemplet SKIPSRJEF, som findes i to typer, eller med stemplet AÐKOMIÐ, men disse stempler findes også på breve fra udlandet. De fra udenrigsposten hjembragte breve blev stemplet med PAQUEBOT i ramme eller siden ca. 1950 med stemplerne FRÁ DANMÖRKU, FRÁ NOREGI, FRÁ SVÍÐJÓÐI, FRÁ FINLANDI, alle i meget store typer i ramme.

Skillingsmærker fra Island findes såvel med FRA ISLAND stempel, anvendt i København, som med engelsk 383 Wick.

GÅ HELLERE I KLOSTER-

stræde nr. 15 til den rigtige frimærkebørs, hvor der er et stort udvalg af såvel gamle som nye frimærker.

Landevis udvalg sendes overalt, stor rabat. Forlang cirkulære.

Prøv »Ønskepakken« med 1000 forskellige frimærker, kun kr. 15,00. Stort lager af landepakker.

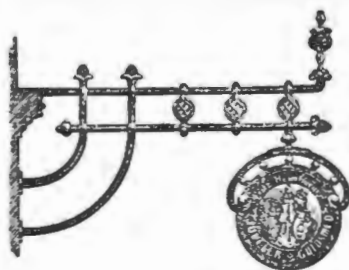
Nordisk Frimærkebørs

Klosterstræde 15,
København K.

VORT SPECIALE: HÅND- SKÅRNE PIBER

PIBEMAGASINET

Hornemængsgade 1A — RY 7220

Fritz
Heimbürger's

Solv

Købmagergade
63-65

Central 7730-10730

Sportspræmier

Emblemer

Medailler

Plaquettes

Stedet, hvor alle
sportsfolk place-
rer deres indkøb

Leverandør til
Københavns
Philatelist Klub

Køb
Salg
Bytte

Gode enkeltmærker
Moderne sæt
Frimærkepakker
Album - Kataloger
Håndbøger
Kilovarer

+

Aflæg vor foretning et
besøg eller skriv efter
vore salgslister

ILETA Nyt

gratis tilsendt

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstræde 20 - København K
Telefon Byen 9123

Disse tidlige eksempler på udenlandsk annullering viser, at folk hurtigt har benyttet den direkte aflevering af breve til skibene, og fra senere tider, begyndende midt i 1880-tallet, findes der islandske mærker, stemplet et meget stort antal steder, i særlig grad i Danmark, Norge og Storbritannien, men også Sverrig, Tyskland, U.S.A. og Canada er repræsenterede med stempler på islandske frimærker og breve.

Området giver et interessant og morsomt billede af postbefordringen til og navnlig fra Island. Også breve og brevkort, som ikke direkte bærer skibsstempler eller transitstempler, kan have interesse, idet afsenderne ofte påførte det postbefordrende skibs navn. Man ser af disse påtegninger, at en rigdom af skibe ud over de normale ruteskibe har befordret post til udlandet og rundt langs kysten.

F. Ostergaard.

Maurits Andersen A/S

RADIO & TV EN GROS

H. C. Ørstedesvej 54

København V

**M. A. RADIO- og
GRAMMOFON-
INDUSTRI**

Specialfabrik for
transistormodtager-
kuffertter

HEDEHUSENE

**Norske
frimærker
købes**

Sv. Wiegand Hansen

Krogholmen 5 - Holte
Telefon HO 1809

HELGE WITT

THORVALDSENSVEJ 17

KØBENHAVN V

TELF. VE 1718

--

REALISATIONER

--

KOMMISSIONER

--

KØB OG SALG

--

Medlem af

Association Internationale des Experts Philateliques

OM RETURPOSTMÆRKER

Ved postvæsenets ordning, Christian IV's forordning Om Postbudde af 24. decbr. 1624 og den senere overgang til staten 25. septbr. 1711, viste det sig, at der, efterhånden som udviklingen skred frem, fremkom et antal breve og for resten også pakker, der ikke var tilstrækkelig tydeligt adresserede, saaledes at det ved Placat af 10. Marts 1800 fra Generalpostamtet bestemtes:

D: Det skal være General-Postamtet forment, at læse de Breve som saaledes aabnes, eller nogen Part deraf, naar deri ikke findes Penge, Obligationer eller Documenter af Værdie, da de, naar dette ikke er Tilfældet, skulle, sasomt de er aabnede, foranstaltes opbrændte, men endog af de Breve, i hvilket noget sadant forefindes skal intet leses, undtagen Afsendelsesstedet og Datum, samt Afsenderens Navn, paa det at den forommeldte Undersøgelse derefter kan foranstaltes.

Denne instruktion indskræpes og udvides i bekendtgørelse af 15. juli 1868 angaaende behandling af ubesorgede breve:

De øvrige indkomne Breve derimod skulle hver Uge aabnes i Postvæsenets Overbestyrelse af to dertil særlig beskikkede Mænd, der ved Eed ere forpligtede til ikke af noget saaledes aabnet Brev at læse andet end Afsenderens Navn og Adresse, hvorefter de af disse Breve, hvis Afsendere paa denne Maade ere udfundne, en Gang ugentlig blive disse tilstillede under Couvert og uden yderligere Porto end den, som oprindelig maatte have paahvilet de paagældende Breve.

Denne bekendtgørelse giver anledning til Cirkulaire No. 20, 1868 af 17. August 1868:

De Breve, hvis Afsendere det under den nysnævnte Behandling lykkes at udfinde, ville blive convolutterede med Udskrift til Afsenderen og tilstillede disse i den Franco eller Porto, hvori de er indkomne hertil. De Convolutter, i hvilke der findes saadanne Franco-breve, ville blive paaegnede »Oprindelig frankeret«.

Og senest

Officielle Meddelelser fra Overbestyrelsen for Post- og Telegrafvæsenet No. 14 af 8. Maj 1878:

Det meddeles, at de fra Kontoret for Behandlingen af ubesorgede Postsager udgaaende Breve, forsaavidt der ikke skal afkræves Adressaterne nogen Porto for disse, fremtidig ville blive forsynede med Stempleet »Franco« i Stedet for som hidtil (see Cirkulære for Generalpostdirektionen No. 20 1868, 2den Side, næstsidste stykke) »Oprindelig frankeret«.

Internationalt kendte FRIMÆRKEAUKTIONER

Regelmæssig tilsendelse af
auktionskataloger til interessenter
mod opgivelse af stilling

Vi modtager til stadighed
værdifulde enkeltmærker
og større samlinger,
egnede til auktionssalg

Til stadighed køber vi,
mod kontant, større objekter

Lange & Fialkowski

Indeh. Hubertus Lange

Edssvoren og offentlig frimærkeauktionsholder
WIESBADEN - Langgasse 20. 22 - Tel. 2 87 65

Bruun's Bagermester Brød

Der lægges hver dag sjældne frimærker i vore rugbrøds-
pakker.

Såfremt De spiser Bruun's Bagermester Brød i pakker
har De chance for at få et interessant supplement til
Deres frimærkesamling.

Fås hos bagere og ismejerier overalt i Storkøbenhavn

Akts. BRUUN'S BAGERMESTER BRØD, Glostrup. Tlf. 96 33 77

Danmarks mest moderne brødfabrik

Udover det i katalogerne angivne år 1878 har jeg ikke kunnet finde frem til bestemmelser angående hvornår og hvorledes de nu brugte returpostmærker er indført. Da disse må betragtes som en slags »tryk-sager«, »blanketter« eller hvad man vil kalde dem, er dette forsvundet også for mig af mindre interesse. De mange forskellige takninger, forekomsten i såvel ark på 4, 8 og større antal, jfr. det sidst viste 4 sidet takkede, der må hidrøre fra en større enhed end 8, samt lodrette striber, tyder også på, at det har været ret tilfældigt, hvorledes disse mærker er rekvirerede, men interessant er det dog, at det kan vises, at de fejl i klicheen, som jeg har påvist, går igen i alle mærkerne af det store format, samt i de første små mærker.

Når katalogerne angiver 1930 som årstal for mærker med brev-åbningskontoret, er det værd at vide, at dette kontor fik navnet 1. juli 1922. Enten har man altså haft så stort et lager for hånden eller datoen i katalogerne er forkert. Ligeledes skifter teksten Postvæsenet til Post- og Telegrafvæsenet efter katalogerne i 1935, medens sammenslutningen skete 1. juni 1927. Man kan sige, at disse mærker er ikke frimærker, men det står dog fast, at de frigør brevene efter at de er åbne. Vil betegnelsen »tjenestefrigørelsesmidler« tilfredsstille?

P. H. Gleie-Jørgensen.

SKATTEKISTEN

i sal 3

indeholder bl. a.:

4/8 ore m. omv. ramme, Sollested-mærket i parstykke, et islandsk skillingsbrev, en samling af fejltrykket Trettio på tjugo, bl. a. i parstykker og på brev. Desuden flere eksemplarer af »træsnittene« fra Kap det gode Håb, 2 RBS i parstykke på brev, 70 ore CHR. X retoucheret O, en stemplet firblok af 4 RBS samt en hel række andre rariteter.

Mange fine frimærkesamlinger udstykket

Særlig righoldig i følgende lande:
Skandinavien - Island - Tyskland
Holland - Frankrig - Italien
- USA og Canada

Men iøvrigt har vi et godt udvalg
fra næsten alle lande

FRIMÆRKEBØRSEN

N. C. ANDERSEN

Sankt Pederstræde 23

København K

Telefon P.A. 7048

(Privat: Telefon 90 06 46)

*Vi ønsker KPK
til lykke med jubilæet*

Solkebladets
Bryllups
RINGSTED

MAURITS ANDERSEN A/S

RADIO & TV en gros

H. C. Ørstedsvvej 54
København V

M. A. RADIO- og
GRAMMOFON-
INDUSTRI

Specialfabrik for
transistormodtager-
kufferter

HEDEHUSENE

PHILATELISTER

i egen interesse regelmæssigt
at følge de offentlige

auktioner

der afholdes af eksperten
WILLIAME

★

U. E. G. WILLIAME

FRIMÆRKEEKSPERT

5, Rue du Midi
Bruxelles-Bourse
Belgien

Tel. 12.76.27

GRØNLAND

*Katalogisering af Pakke-Porto mærkerne samt de i København
anvendte annulleringsstempler og adressekort*

af

K. LINDSKOG og E. WOWERN

Da interessen for samlerområdet Grønland, herunder navnlig Pakke-Porto mærkerne, siden krigen har været stigende — og fortsat er stigende —, har vi ment det rigtigt allerede på nuværende tidspunkt at delagtiggøre et større antal samlere i vore foreløbige undersøgelser.

Af pladshensyn vil det dog her kun være muligt at omtale Pakke-Porto mærkerne, deres anvendelse på adressekort samt de i København anvendte stempler. De grønlandske stempler, såvel som alle andre og senere filatelistiske afsnit, må vente til en senere lejlighed.

I vort arbejde med katalogiseringen af det grønlandske samlerområde er vi naturligvis ofte stødt på vanskeligheder; de største knytter sig dog til katalogets første del, Pakke-Porto mærkerne. Disse er opført i samtlige eksisterende tryk, hvorved antallet af hovednumre kommer op på 43 mod de sædvanlige 15 til 18 forskellige, der normalt regnes med. Det er lykkedes os at nå frem til temmelig nøjagtige udgivelsestidspunkter for de enkelte tryk ved at sammenholde det fra Den Kgl. Grønlandske Handel tilgængelige statistiske materiale med resultaterne af vore egne statistiske undersøgelser, der baserer sig på gennemgang af tusinder af mærker. På baggrund af denne sammenligning har det ligeledes været muligt at anslå oplagene for de enkelte tryk.

Ved at katalogisere de enkelte tryk af Pakke-Porto mærkerne i kronologisk orden — hvilket vi mener tilladeligt på grund af den ringe usikkerhed ved bestemmelsen af udgivelsestidspunkterne — skulle der efter vor mening opstå væsentlige lettelser for brugerne af kataloget, idet det har vist sig, at mærker på samme papir er udgivet samtidig og derved optræder i »serier«.

Til yderlig hjælp ved identificeringen af de enkelte tryk er der efter hver værdi opført et antal konstante varianter, og, såvidt muligt, deres placering i arket. *Vi vil dog gerne benytte denne lejlighed til så indtrængende som muligt at fraråde samlerne at tillægge disse varianter nogen ekstraværdi.*

I vort foreløbige arbejde har vi mødt en enestående hjælp fra samlere og handlere i såvel ind- som udland. Det vil være helt umuligt

her at opregne alle, der har været os behjælpelige, men vi vil dog gerne benytte lejligheden til at rette en tak til redaktør Chr. Dahlerup Koch, København, og til Mr. Lauson H. Stone, New York.

Det er vort håb, at samlere og handlere også fremover vil vise interesse for det grønlandske samlerområde og bidrage med korrektioner og suppleringer til at gøre en eventuel fremtidig udgivelse af Grønlands kataloget så korrekt som muligt.

Nogle historiske og geografiske oplysninger om Grønland

Grønland er Danmarks nordligst beliggende amt og verdens største ø, beliggende i det nordlige atlantehav ca. 8 dages skibsrejse fra Danmark. Fra Kap Morris Jesup i nord til Kap Farvel i syd måler Grønland ca. 2700 kilometer, og den største bredde — lidt nord for Scoresbysund — er omtrent 1200 kilometer. Grønland er et udpræget klippe-land med meget få flade landstrækninger, og selv om det samlede areal er over 2.000.000 km², eller ca. 50 gange så stort som det øvrige Danmark, er der kun ca. 340.000 km² isfrit område. Kysten er stærkt indskåret af talrige lange, smalle fjorde, skjernet af en mængde større og mindre øer, hvoraf den største er Disko på ca. 8500 km².

Den islandske fisker Gunbjørn så i året 877 de hvide jøkler ved Angmagssalik, men det nye land skulle dog først få betydning hundrede år senere, da Erik den Røde efter manddrab blev landsforvist fra Island, drog nordpå og gik i land ved det nuværende Julianehåb i året 983. Således færdedes de nordiske vikinger på Grønlands kyster ca. 500 år før Columbus opdagede Amerika.

Det blev Erik den Røde, der gav landet navnet GRONLAND, han mente et godt og »frødigt« navn ville lette ham i hans bestræbelser for at få andre til at rejse dertil — og det lykkedes i rigt mal. I løbet af få år var der anlagt over 300 gårde og bygget 16 kirker, idet Erik den Rodes søn Leif den Lykkelige i året 1000 bragte kristendommen til Grønland.

Hårde tider indtrådte imidlertid, da eskimoerne nordfra fortrængte nybyggerne. Samkvemet mellem Island-Norge og Grønland sygnede hen, vikingerne uddøde og det sidste skib forlod østerbygden i året 1410. Trods afbrydelsen af forbindelsen glemte man ikke det mærkelige land så langt mod nord. Både kongerne Christian I og Frederik II sendte adskillige ekspeditioner afsted, uden at de dog nåede til Grønland. Først efter at englænderen John Davis i 1585 nåede frem blev kontakten med Grønland genetableret, og forbindelsen blev udvidet efter at kong Christian IV havde sendt et par ekspeditioner af

sted. — I 1636 oprettedes et grønlandsk handelskompagni i København, og i 1721 drog præsten Hans Egede til Grønland for at udbrede kristendommen blandt eskimoerne. I de følgende år oprettedes flere handelssteder på Grønland — Godthab 1728, Christianshåb i 1734, Jacobshavn i 1741 og Frederikshåb året efter, og flere fulgte snart efter. I 1774 oprettedes »Den kongelige Grønlandske Handel«, der siden under forskellige ministerier har ledet administrationen af Grønland samt drevet handel og sejlads på Grønland.

Grønland har et arktisk klima, og kun enkelte steder er den årlige gennemsnitstemperatur over nul-punktet. Plantevæksten er derfor de fleste steder ret ringe, dog kan der i lune dale i det sydlige Grønland findes en del skovvækst af mandshøjde. Græs-vækst muliggør visse steder en del færevl. Det strenge klima skyldes de uheldige strømforhold langs kysterne, hvor havstrømme fra polarhavet bringer store mængder drivis med sig. Besejlingen af Grønland er derfor ret vanskelig, og enkelte handelspladser kan kun besejles nogle få måneder af året.

De ca. 23.000 indbyggere lever i Nord- og Ostgrønland hovedsagelig af fangsterhverv, medens fiskeriet er det dominerende erhverv i Sydgrønland.

Danske embedsmænd og forskere har gennem tiderne øvet en stor indsats for Grønland, men Grønland har også haft stor betydning for moderlandet, og ved grundlovsændringen af 5. juni 1953 blev Grønland en ligeberettiget del af det danske rige.

Gennemførelsen af moderniseringen og indpasningen i Danmarks økonomiske, erhvervsmæssige og politiske liv kræver ny malsætning til fremme af et godt arbejdsfællesskab. Det er af stor betydning for dette arbejde, at interessen for de grønlandske forhold fremmes, og vi håber, at dette katalog på sit beskedne område må hjælpe med hertil.

De postale forhold i Grønland omkring århundredskiftet og baggrunden for Pakke-Porto mærkernes udsendelse

Den *interne* grønlandske posttrafik foregik indtil 1873 helt uden vederlag og kun ved forefaldne lejligheder, når rejsende eller ekspeditioner ankom og tog post og pakker med til næste anløbssted på deres rejserute langs kysten.

Den første officielle bekendtgørelse om ekspedition af post er dateret 2. januar 1873, og det nævnes heri bl. a., at der fremsendes regelmæssige poster tre gange om året, og derudover kan der fremsendes »ekspresser« i særlige tilfælde. Samtidig indførte Den Kongelige Grønlandske Handel faste takster for befordring af sendingsgods, hvor-

imod det stadig var vederlagsfrit at sende pakker og brevpost, såvel i den interne grønlandske trafik som til og fra kontoret i København.

Breve og pakker blev i Grønland afleveret til kolonibestyreren eller udstedsbestyreren, der opbevarede forsendelserne til første forefaldende befordringslejlighed. I Danmark indleveredes eller indsendtes forsendelserne til Handelsens kontor i København.

Besejlingen af Grønland var dengang ret vanskelig og begyndte for vestkystens vedkommende i marts måned og sluttede i oktober, men arets første og sidste skib anløb ikke de nordligste kolonier. Østkysten blev som regel kun besejlet een gang om året, og der har endda været enkelte år som 1896 og 1907, hvor besejlingen helt måtte opgives på grund af isvanskelighederne.

Den indre grønlandske posttrafik foregik f. eks. langs vestkysten med forskellige fartojer, såsom motorskonnerter og galeaser, der sejlede fra koloni til koloni. Man benyttede sig også af kajak-post, dog hovedsageligt til fremsendelse af officielle papirer fra landsfogedriet. Senere toges embedsmændenes motorbåde i anvendelse, idet posten medsendtes på embedsmændenes inspektionsrejser i distriktet. Ved kolonierne fra Holsteinborg og nordpå, hvor der holdtes slædehunde, benyttedes endnu den dag i dag hundeskæden meget som samfærdselsmiddel såvel over land som over isen, når frosten om vinteren har bundet bugter og fjorde.

— — —
Den 22. april 1905 bekendtgjorde Direktoratet for den kongelige grønlandske Handel, at indenrigsministeriet under 19. april havde resolveret:

- a. at Fragtpræmien af Sendingsgods til Grønland med Direktoratets Skibe fremtidig bliver at ansætte til 1 Ore pr. Pund af Godsets Vægt og
- b. at den tidligere portofri Forsendelse til Grønland af Pakker, der IKKE passerer Postvæsenet, men indleveres paa Direktoratets Kontor, bortfalder, idet der for saadanne Pakker af Afsenderen vil være at erlægge en Porto af 1 Ore pr. Pund af Pakkens Vægt, dog ikke under 10 Ore pr. Pakke.

.....
Ovenstaende Regler træder i Kraft fra og med den 1. Maj 1905.

Det var meningen samtidig at indføre brevporto, men Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsen henviste til postlovens § 1, hvor det er anført, at postvæsenet har eneret til opkrævning af gebyr for brevpost. Som følge heraf befordredes brevfor­sendelser til og fra Grøn-

land fortsat vederlagsfrit, og denne portofrihed ophørte først med postfrimærkernes indførelse i december 1938. Befordring af postforsendelser af enhver art var dog gratis i selve Grønland indtil 1. juni 1958.

Umiddelbart efter indenrigsministeriets bekendtgørelse fik kunstmaleren Gerhardt Heilman overdraget opgaven at udarbejde tegning til nogle kvitteringsmærker, og allerede den 7. juni 1905 fremsendte H. H. Thiele's bogtrykkeri nedenstående brev til direktor Carl Ryberg i Den Kongelige Grønlandske Handel:

»Vedlagt har jeg Fornøjelsen at fremsende Farveprøver paa de tre grønlandske Portomærker.

Farverne er valgt af Kunstneren (Herr Gerh. Heilman) og virker efter min Mening overordentlig fint og smukt.

Det vilde være mig kært, ifald Direktøren kunne akceptere dem.

Mærkerne vil altsaa efter Aftale blive trykt i Ark à 25 Stk., og Fældningen af de nødvendige Klicheer er i fuld Gang. Det er Meningen, at Mærkerne skal perforeres og gummieres.

Jeg imødeser nu gerne Deres ærede Trykordre med Opgivelse af Antal Ark à 25 Stk. for hver Værdi.

Med Højagtelse

Ærbødigst

H. H. Thiele«.

Og den 9. juni fremsendtes accept fra Den Kgl. Grønlandske Handel samt ordre på trykning af de første Pakke-Porto mærker.

I slutningen af juli måned udsendtes mærkerne til ialt 13 kolonier i Grønland samt til udstedet Proven og handelspladsen Ivigtut. I alt blev der fremsendt 92 ark 1 øres og 10 øres mærker samt 46 ark 5 øres mærker.

De postale forhold i tiden 1905—1937

Pakke-Porto mærkerne er af format 33×40 mm og bærer foroven inskriptionen PAKKE-PORTO, herunder Grønlands kronede våbenskjold med isbjørnen og nederst værdiangivelsen.

Frem til 1935 blev alle Pakke-Porto mærker trykt hos H. H. Thiele, men der er til de forskellige tryk anvendt varierende papirsorter og gummiering.

Indtil 1912 var mærkerne perforeret 12, men fra 1916 anvendtes takningen 11½. Den sidste udgave med takningen 12 samt den første udgave med takningen 11½ er trykt på meget små ark papir, der vanskeliggjorde takning af arkets kant. Disse ark med 25 mærker indeholder derfor 4 hjørnemærker, der er utakkede på to sider, 12 mærker, der har een utakket side, samt 9 »centrums« mærker, der er takket på alle fire sider. Restoplagene af disse delvis utakkede ark blev i 1918 optakket 11½.

Med undtagelse af den første udgave i 1937 er alle Pakke Porto mærkerne trykt i ark à 25 (5×5) løse klicheer. Da disse er blevet arrangeret påny ved hvert genoptryk, er de varianter, der forekommer i mærkerne, ikke placeret på samme sted i arket ved de forskellige trykoplæg.

Af kataloget fremgår alle yderligere oplysninger om de enkelte tryk, deres takning, papirkvalitet, oplagstørrelse etc.

Det meget store oplag for 20 øres mærket skyldes dette mærkes store anvendelse som sparemærke på Grønland, idet ca. 80 % af det totale oplag på 344.375 mærker har fundet anvendelse til dette formål. Udover 20 øres mærker er også i sjældnere tilfælde anvendt 10 øres, 70 øres, 1 krone og 3 kroners mærker, medens de øvrige værdier formentlig ikke har været benyttet som sparemærker.

Sparemærkerne afstempledtes i reglen med et nummerstempel (1—38). I andre tilfælde er sparemærkerne annulleret med blåkridt og i enkelte tilfælde er benyttet de almindelige navnestempler fra kolonien eller udstedet. Pakke-Porto mærker, der har tjent som sparemærker, har naturligvis ikke haft noget postalt formål. Det må dog tilføjes, at det ikke er til at afgøre om løse Pakke-Porto mærker, annulleret med navnestempler, har fungeret som sparemærker eller som postale Pakke-Porto mærker.

I cirkulære af 14. marts 1930 meddelte Grønlands Styrelse, at postpakker til og fra Grønland fremtidig ville blive sat i porto efter følgende tarif:

indtil 1 kg	1 kr. 10 ore
fra 1 til 3 kilo	1 kr. 70 ore
fra 3 til 5 kilo	1 kr. 90 ore
fra 5 til 10 kilo	3 kr. 40 ore

Denne meget drastiske takstforhøjelse medførte naturligvis udsendelse af Pakke-Porto mærker med højere pålydende værdi end tidligere anvendt. Disse mærker blev ligeledes trykt hos H. H. Thiele, men efter dette trykkeri's ophør blev firmaet Andreasen og Lachmann i 1936 anmodet om at trykke et nyt oplag af 70 ore og 1 krone mærkerne. Da trykningen skulle foregå i offset, og de tidligere af H. H. Thiele anvendte klicheer derfor ikke kunne finde anvendelse, blev der fremstillet nye rentegninger af mærkerne, hvilket medførte, at disse blev noget ændrede i forhold til de oprindelige tegninger fra 1905.

Mærkerne, der iøvrigt først blev udsendt i 1937, blev trykt i een trykgang, idet farvekassen var forsynet med en skilleplade til at holde de to farver, violet til 70 ores mærket og orangegul til 1 krone værdien, adskilte. Også takningen blev ændret — fra $11\frac{1}{2}$ til $10\frac{3}{4}$, men mærkerne forekommer også utakkede, idet et enkelt ark, et prøvetryk, i januar 1938 er sluppet ud til offentligheden.

Den sidste udgave af Pakke-Porto mærkerne blev trykt i efteråret 1937 af firmaet J. H. Schultz A/S. Til denne udgave, der blev trykt i bogtryk, blev de oprindelige klicheer anvendt, med undtagelse af klicheerne til 10 ores mærket, hvor der, formentlig på grund af de oprindelige klicheers bortkomst, er fremstillet nye.

For nærmere at belyse behandlingen af grønlandske postforsendelser for 1938 kan nedenstående skematiske opstilling anføres:

A. *brevforsendelser.*

1. For brevforsendelser til Grønland *fra udlandet eller fra Danmark* betales af afsenderen kun porto for forsendelse til Grønlands Styrelses kontor i København, medens videreforsendelsen derfra til Grønland var portofri. Såfremt forsendelsen af afsenderen nedlagdes i Grønlandsskibets skibsbrevkasse i København, var forsendelsen helt portofri.
2. Brevforsendelser fra Grønland *til Danmark eller til udlandet* frankerades af afsenderen i Grønland med danske frimærker efter samme takster som gjaldt i den øvrige del af Danmark. Forsendelserne befordredes gratis fra Grønland til Styrelsens kontor i København, hvorfra de overgaves til Købmagergades Postkontor

til videresendelse. Annulleringen af frimærkerne fandt først sted på Købmagergades postkontor.

3. Brevforsendelser *fra et sted i Grønland til et andet* var portofri, selv om de oftest befordredes via København. Forsendelserne blev ikke frankeret, og der fandt ingen afstempling sted. (Efter 1938 var forsendelsen i selve Grønland stadig gratis, men forsendelserne afstempledtes med de indførte poststempler ved indlevering til postbesorgelse. Portofriheden ophævedes som tidligere omtalt først i sommeren 1958).

B. *pakkeforsendelser.*

1. Pakker *til* Grønland, indleveret på et dansk eller udenlandsk postkontor, blev af afsenderen frigjort med almindelige frigørelsesmidler (frimærker) for forsendelse frem til Grønlands Styrelses kontor i København. Her blev pakken forsynet med Grønlands pakke nr., specielt adressekort blev udfærdiget og forsynet med Pakke-Porto mærker svarende til den endnu ikke erlagte porto for forsendelse fra kontoret i København til adressaten i Grønland. — Fra omkring 1930 må det antages, at det danske postvæsen ved levering af pakker til Grønlands Styrelse har frafaldet den almindelige regel om, at adressekort af hensyn til revisionen forbliver i postvæsenets besiddelse. Som følge heraf gik man over til at klæbe Pakke-Porto mærkerne på de *danske*, henholdsvis udenlandske adressekort, evt. ovenpå frimærkerne, hvorved udskrivningen af det specielle grønlandske adressekort spæredes.

Sluttelig blev pakken indskrevet på en liste over porto-efterkrav og udleveredes først til modtageren i Grønland, når betaling for forsendelse fra København til bestemmelsesstedet havde fundet sted.

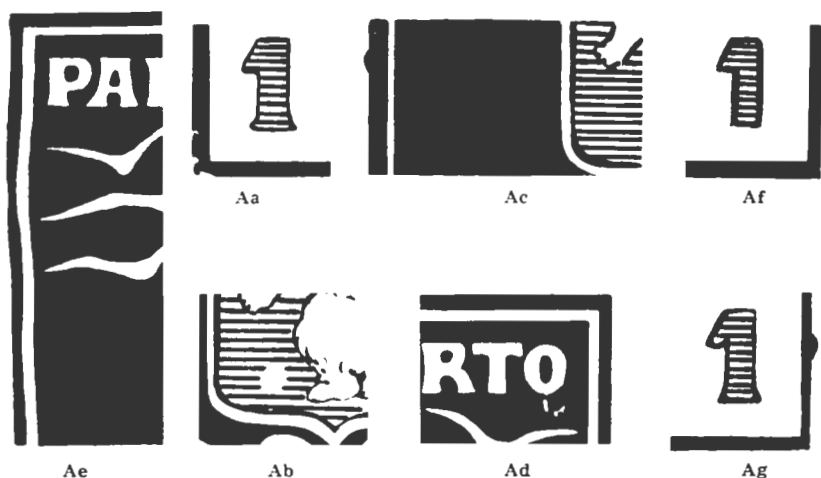
2. Indleveredes pakken direkte til Styrelsens kontor i København betaltes portoen til Grønland af *afsenderen*, adressekort blev udskrevet og påklæbet Pakke-Porto mærker tilsvarende det erlagte beløb. — Pakker mellem offentlige institutioner i Danmark og på Grønland befordredes portofrit mellem kontoret i København og Grønland. De grønlandske adressekort påklæbedes ikke portomærker, men forsynedes i stedet med kontorets stempel foroven til højre.

3. Pakkeforsendelser *fra* Grønland blev påklæbet Pakke-Porto mærker på selve pakken til betaling af portoen frem til Styrelsens kontor i København. Mærkerne afstempledtes med de forskellige koloni- eller udsteds-stempler, og de specielle grønlandske adresse-

kort fandt ikke anvendelse. Derimod skulle pakken ledsages af et dansk, henholdsvis internationalt adressekort, frankeret med danske frimærker til betaling af portoen fra kontoret i København frem til modtageren — i Danmark eller i udlandet. Det er kun naturligt, at indpakningspapir forsynet med Pakke-Porto mærker stemplet i Grønland og »ankomststemplede« med Grønlands Styrelses stempel er overordentlig sjældent.

Pakke-Porto mærkerne er annullerede med forskellige typer stempler. Der skelnes hovedsageligt mellem tre grupper af stempler: a) stemplerne anvendt ved kontoret i København, b) stemplerne anvendt ved de forskellige kolonier, udsteder, handelssteder etc. i Grønland, og c) nummerstemplerne, der er anvendt til annullering af størsteparten af de Pakke-Porto mærker, der i Grønland er brugt som sparemærker.

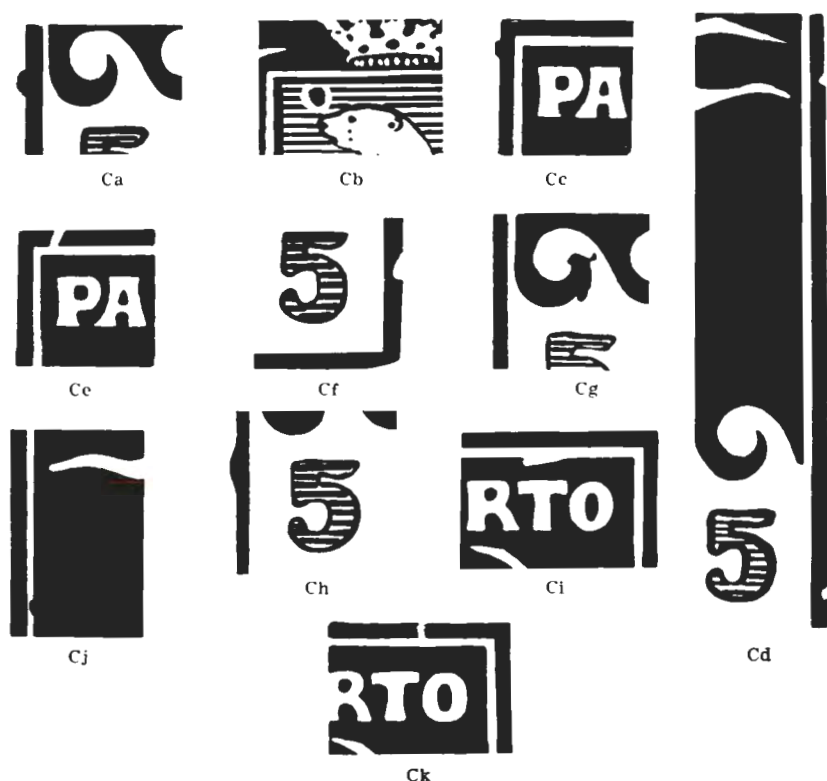
Forinden den egentlige katalogisering af Pakke-Porto mærkerne skal kort redegøres for de forskellige varianter, der går igen i de forskellige tryk, omend oftest på nye pladser i arkene. Disse varianter vil ofte være til hjælp ved trykbestemmelse af mærkerne, og nedenfor er der i tegning og tekst gjort rede for deres karakteristika. Illustrationerne er alle i 3-dobbelt størrelse.

Varianter ved værdien 1 øre:

Aa. Nederste venstre rammehjørne gennembrudt flere steder, nederste højre rammehjørne skråt afskåret.

- Ab. Hvid plet foran bjørnens bagpote (snebold).
 Ac. Lille farveplet på ydersiden af venstre rammelinie, på højde med bjørnens forpote.
 Ad. Hvid krølle under sidste »O« i PORTO.
 Ae. Venstre rammelinie bolget ud for mågerne.
 Af. Ingen fod på højre »I« tal.
 Ag. Lille farveplet på ydersiden af højre rammelinie, på højde med »I« tal.

Varianter ved værdien 5 ore:

- Ca. Lille farveplet på ydersiden af venstre rammelinie, på højde med de hvide bølger.
 Cb. Brun farveplet i midterskjold skråt over bjørnens snude.
 Cc. Lille farveplet på ydersiden af venstre rammelinie ved øverste rammehjørne.

- Cd. To små indhak i ydersiden af højre rammelinie, på højde med nederste måge og fanen i 5-tal.
- Ce. Overste rammelinie brudt over »P« i PAKKE.
- Cf. Nederste højre rammehjørne afrundet, stort hak i højre rammelinie ud for buen i 5-tal.
- Cg. Brun hage på venstre krølle.
- Ch. Større farveplet på ydersiden af venstre rammelinie ud for halsen i 5-tal.
- Ci. Let indhak i mærkefeltet over »T« i PORTO.
- Cj. Lille farveplet indenfor venstre rammelinie, på højde med forpoten, og venstre overste rammehjørne lidt deform.
- Ck. Brud på overste rammelinie mellem »T« og »O« i PORTO.

Da

Db

Dc

Dd

Df

Dg

De

Dh

Di

Varianter på værdien 10 ore, dog ikke 1937 udgaven:

- Da. Skår i ydersiden af nederste rammelinie under »E« i ORE.
- Db. Dråbe på venstre bolge samt lille farveplet på ydersiden af venstre rammelinie ved overste rammehjørne.
- Dc. Dråbe på venstre bolge samt højre rammelinie bolget ud for »O« i 10.
- Dd. Dråbe på venstre bolge samt lille spidst hak i ydersiden af overste rammelinie over »T« i PORTO.

- De. Dråbe på venstre bølge samt lille hvid prik i nederste rammelinie under »0« i venstre »10«.
- Df. Øverste ydre rammelinie bølget på midten.
- Dg. Dråbe på venstre bølge samt øverste ydre rammelinie bølget på midten.
- Dh. Dråbe på venstre bølge.
- Di. Hvid plet mellem øverste venstre hjørne af midterskjold og nederste venstre måge.

I den følgende katalogisering af Pakke-Porto mærkerne er anført tre priser i kroner: Første række for ubrugte mærker, anden række for mærker anvendt i København og tredje række for mærker anvendt i Grønland (dog ikke annulleret med »avane« nummerstempler).

1905. Tegnet af kunstmaleren Gerhardt Heilman, trykt i H. H. Thieles bogtrykkeri, takket 12¼ på alle fire sider. Svært tonet papir forsynet med tyk gullig, ofte stærkt krakkelende gummi. Mærkernes farve er ofte stærkt kornet, mest udpræget ved 1 og 5 øre. Ark à 25 stk. (5×5).

1. 1 øre olivengrøn 125 150 150
- 1x. utakket foroven — — —

(Den utakkede rand skal være mindst 10 mm. Mærket stammer fra ark med øverste arkrand utakket. Kendes afstemplet Kolonien Ritenbenk)

- 1y. dobbeltperforering — — —

(Der kendes mindst eet ark med to rækker perforeringshuller — afstand ca. 2 mm — mellem arkets to nederste rækker mærker)

Oplag:

400 ark à 25 stk.

lig 10.000 stk.

Aa			
Ab	Ac		
Ad			
	Ae	Af	
		Ag	

2. 5 øre mørk rødbrun 200 150 200

Oplag:

Ca. 80 ark à 25 stk.

lig ca. 2000 stk.

Ck findes ikke

Ca	Cb	Cc	Cd	Ce
		Cf	Cg	
			Ch	
				Ci
		Cj		

3. 10 øre mørke blå 150 125 150

Oplag:

Ca. 160 ark à 25 stk.

lig ca. 4000 stk.

Da	Db			
Dc				
Dd				
De			Df	
Dg			Dh	Di

Af alle tre værdier findes utakkede prøvetryk på glittet papir uden gummi i farverne: sort, lyseblå, mørkeblå, brunrød, lyserød, grøn. Farverne er alle forskellige fra de anvendte.

1912. Som 1905 udgaven, men med utakket arkrand, hvorved arket kommer til at bestå af fire hjørnemærker med 2 utakkede sider, 12 randmærker med een utakket side, samt endelig 9 centrumsmærker takket på alle 4 sider. Takning $12\frac{1}{4}$. Mellemsvært hvidt papir med hvid let krakkelerende gummi. Farven er ikke kornet som ved 1905 udgaven, men nærmest fløjsagtig.

4. 5 øre lysbrun (flødechokoladebrun)
- 4a. 4 sidet takket 200 175 250
- 4b. 3 sidet takket 175 150 200
- 4c. 2 sidet takket 250 300 —

Oplag:

Ca. 120 ark à 25 stk.

lig ca. 3000 stk.

minus optakkede

se nr. 10 d. v. s.:

1080 stk. 4 sidet takkede

1320 stk. 3 sidet takkede

440 stk. 2 sidet takkede

Ck findes ikke

Cg	Cd			
				Cc
Ci		Ca		Ch
Ce	Cj		Cb	Cf

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

5. 10 øre blå (lysere end nr. 3)

5a. 4 sidet takket 150 125 150

5b. 3 sidet takket 150 125 150

5c. 2 sidet takket 200 200 —

Oplag:

Ca. 240 ark à 25 stk.

lig ca. 6000 stk.

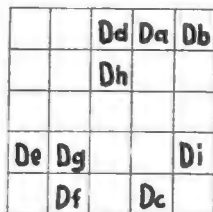
minus optakkede

se nr. 11 d. v. s.:

2160 stk. 4 sidet takkede

2760 stk. 3 sidet takkede

920 stk. 2 sidet takkede

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

Ba

Bb

Bc

Varianter ved værdien 2 øre:

Ba. Lille hvidt indhak i undersiden af den højre gule krølle.

Bb. Lille gul prik på højre side af højre 2-tal.

Bc. Lille hvidt indhak i undersiden af den tredje gule krølle fra venstre.

Varianter ved værdien 15 øre:

Ea. Hvid prik i violette krølle under venstre bølge.

Eb. Violet prik i venstre side af nederste højre måge.

Ea

Eb

Ef

Eg

Ed

Ee

Ec

Eh

Ec. Violet prik under øverste rammelinie over »T« i PORTO (den mindre prik over »O« findes ikke altid).

Ed. Violet prik i midterskjold foran bjørnens forpote.

Ee. Hvid prik i tredje violette krølle fra venstre.

Ef. Stor violet prik under øverste rammelinie over »R« i PORTO.

Eg. Skår i ydersiden af højre ydre rammelinie, næsten helt øverst.

Eh. Violet prik i øverste højre hjørne af midterskjold.

Fa

Fc

Fd

Fe

Ff

Fg

Fd

Fh

Fi

Fj

Varianter ved værdien 20 øre:

- Fa. Slangebid på højre 2-tal.
- Fb. Skår i venstre side af andet »O« i PORTO, røde prikker i de to højre bølger.
- Fc. Hvid prik i anden røde krølle fra venstre.
- Fd. Hvid prik under midterste venstre måges højre vingespids.
- Fe. Øverste venstre rammehjørne skråt afskåret.
- Ff. Skår i ydersiden af øverste rammelinie i midten (findes i flere forskellige næsten ens udformninger).
- Fg. Prik under »E« i ØRE samt prik i højre 2-tal.
- Fh. Hvid streg under midterste venstre måges venstre vinge.
- Fi. Rød prik i højre 2-tal. Varianten er en retoucheret udgave af variant Fg.
- Fj. Skævt »O« i højre 20.

1916. Med utakket arkrand som 1912 udgaven, men med takning ca. 11½. Mellemsvært, i reglen hvidt papir med hvid, ofte krakkeleret gummi.

6.	1 øre lys olivengrøn			
6a.	4 sidet takket	60	40	—
6b.	3 sidet takket	45	35	—
6c.	2 sidet takket	60	60	—

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

minus optakkede

se nr. 12 d. v. s.:

3600 stk. 4 sidet takkede

4560 stk. 3 sidet takkede

1520 stk. 2 sidet takkede

Aa, Ac, Ad findes ikke

	Ae			
		Ab		
Ag			Af	

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

7.	2 øre gul			
7a.	4 sidet takket	65	50	—
7b.	3 sidet takket	60	45	—
7c.	2 sidet takket	80	70	—
7x.	halveret	—	—	—

(Mærket kendes brugt lodret halveret som 1 øres mærke. Der foreligger ingen officiel tilsyndelse til denne brug, men anvendelsen er tilsyneladende accepteret i praksis).

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

minus optakkede

se nr. 13 d. v. s.:

3600 stk. 4 sidet takket

4680 stk. 3 sidet takket

1560 stk. 2 sidet takket

Bc findes ikke

			Ba
	Bb		

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

8. 15 øre violet (nuancer)

8a. 4 sidet takket	60	50	—
8b. 3 sidet takket	80	70	—
8c. 2 sidet takket	125	100	—

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

minus optakkede

se nr. 14 d. v. s.:

3600 stk. 4 sidet takket

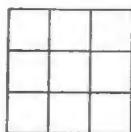
3300 stk. 3 sidet takket

1100 stk. 2 sidet takket

Derudover findes Ef;

Ee, Eg, Ek findes ikke

		Ea	Eb	
Ec				
		Ed		

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

9. 20 øre matrød

9a. 4 sidet takket	25	20	—
9b. 3 sidet takket	35	30	—
9c. 2 sidet takket	45	40	—

Oplag:

400 ark à 25 stk.

lig 10.000 stk.

minus optakkede

se nr. 15 d. v. s.:

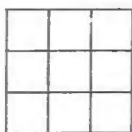
3600 stk. 4 sidet takket

3000 stk. 3 sidet takket

1000 stk. 2 sidet takket

Fi og Fj findes ikke

	Fa	Fb		
Fc	Fd			
Fe		Ff		
	Fg	Fh		

Afkrydsningsfelt for dem, der samler
alle hjørner plus eet stk. af hver side

Af mærkerne nr. 7, 8 og 9 findes prøvetryk i forskellige farver på
ugummieret papir.

1918 (ca.). Officiel optakning af nr. 4 til nr. 9 incl. Arkenes utak-
kede yderrand er optakket knap 11½ (11,35). De optakkede mærker
kendes på, at takkerne ikke er revne og ulige lange, men altid skarpt
afskårne og lige lange. De nedenfor anførte omtrentlige oplagstal ved-
rører kun de 16 randmærker i hvert ark, medens de 9 centrumsmærker
henregnes under 4—9 incl.

10.	5 øre (nr. 4)			
10a.	1 sidedt optakket	—	—	—
10b.	2 sidedt optakket	—	—	—
	Oplag:			
	Ca. 10 ark, d. v. s.:			
	120 stk. 1 sidedt optakket			
	40 stk. 2 sidedt optakket			
11.	10 øre (nr. 5)			
11a.	1 sidedt optakket	—	—	—
11b.	2 sidedt optakket	—	—	—
	Oplag:			
	Ca. 10 ark, d. v. s.:			
	120 stk. 1 sidedt optakket			
	40 stk. 2 sidedt optakket			
12.	1 øre (nr. 6)			
12a.	1 sidedt optakket	250	150	—
12b.	2 sidedt optakket	350	300	
	Oplag:			
	Ca. 20 ark, d. v. s.:			
	240 stk. 1 sidedt optakket			
	80 stk. 2 sidedt optakket			
13.	2 øre (nr. 7)			
13a.	1 sidedt optakket	300	300	—
13b.	2 sidedt optakket	500	500	—
	Oplag:			
	Ca. 10 ark, d. v. s.:			
	120 stk. 1 sidedt optakket			
	40 stk. 2 sidedt optakket			
14.	15 øre (nr. 8)			
14a.	1 sidedt optakket	150	100	—
14b.	2 sidedt optakket	250	175	—

14x. Fejlperforering

Der kendes flere ark, hvor den nederste række mærker i arket er forsynet med en ekstra række optagnings-perforeringshuller — enten slået helt igennem eller blot svage aftryk af hulrækken — ca. 4 mm over mærkets underkant. Ses ofte tydeligst fra bagsiden.

14ax.	randstykke (1 sidet optakket)	—	—	—
14bx.	hjørnestykke (2 sidet optakket)	—	—	—

Oplag:

Ca. 125 ark, d. v. s.:

1500 stk. 1 sidet optakket

500 stk. 2 sidet optakket

15. 20 øre (nr. 9)

15a.	1 sidet optakket	60	50	—
15b.	2 sidet optakket	150	100	—

Oplag:

Ca. 150 ark, d. v. s.:

1800 stk. 1 sidet optakket

600 stk. 2 sidet optakket

1918 (ca.). Som 1905 udgaven, men takket 11½ på alle fire sider. Mellemsvært til svært hvidt eller let tonet papir, gullig gummi.

16.	5 øre rødbrun	60	40	60
-----	---------------------	----	----	----

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

d. v. s. ca. 10.000 stk.

Alle elleve varianter findes, men placering i arket kendes kun for visse af dem

Ce	Cj		Cb	
Ca				

17.	10 øre mørkeblå	60	40	60
-----	-----------------------	----	----	----

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

d. v. s. ca. 10.000 stk.

Varianternes placering i arket kendes ikke; Da findes formentlig ikke

1919 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider. Tyndt grågult papir, brun-
gul gummi.

18.	1 øre olivengrøn	15	10	25
18x.	utakket til højre	—	—	—

(Den utakkede rand skal være mindst 15 mm.
Mærket stammer fra ark — formentlig kun et en-
kelt — med højre arkrand utakket).

Oplag:

Ca. 800 ark à 25 stk.

d. v. s. ca. 20.000 stk.

Ac findes ikke

				Af
		Ad		Aa
	Ae			
	Ag	Ab		

19.	2 øre gul*)	50	40	60
19x.	halveret	—	—	—

(Mærket kendes brugt lodret halveret som 1 øres
mærke. Der foreligger ingen officiel tilskyndelse
til denne brug, men anvendelsen er tilsyneladende
accepteret i praksis).

*) En kanariegul nuance skyldes formentlig kemisk påvirkning, evt. solblegning.

19y. dobbelttryk — — —

(Der findes dobbelttryk af dette mærke; dette må dog ikke forveksles med de talrige tilfælde, hvor trykfarven er flydt lidt ud, fremkommet ved, at klicheen har ligget for løst på trykformen).

Oplag:

Ca. 600 ark à 25 stk.

d. v. s. ca. 15.000 stk.

				Bb
		Ba		
				Bc

1923. Takket 11½ på alle fire sider, men trykt på meget svært let tonet papir, med hvid (svagt gullig) gummi, der ofte er lettere krakeleret. Mærkerne er ofte ret store i det og har tendens til at bue om en vandret akse.

20. 15 øre rødviolet (nuancer) 45 35 60

Oplag:

Ca. 500 ark à 25 stk.

lig ca. 12.500 stk.

Eg og Eh findes ikke

		Ea	Eb	
Ec		Ed		
	Ef			
		Ed		

21. 20 øre rød 25 25 40

Oplag:

500 ark à 25 stk.

lig 12.500 stk.

Placeringen af varianterne

i arket er ikke kendt

Fi og Fj findes ikke

1924 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider, trykt på tyndt, hårdt, næsten gennemsigtigt papir med hvid eller gullig gummi. Som i 1923 udgaven er mærkerne ofte rigeligt store — fra takkespids til takkespids

— og mærkerne i denne udgave har tendens til at rulle om en lodret akse.

22. 1 øre olivengrøn (nuancer) 25 20 50

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

Placeringen af varianterne
i arket er ikke kendt

Ac og Ad findes formentlig ikke

23. 5 øre rødbrun (nuancer) 45 35 50

Oplag:

Ca. 500 ark à 25 stk.

lig ca. 12.500 stk.

Placeringen af varianterne
i arket er ikke kendt

Cf findes formentlig ikke

				Cg

24. 10 øre mørkeblå 15 15 30

Oplag:

Ca. 400 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

Dh findes to gange i arket; da
det særlige kendetegn ved De
ikke kan genfindes, må det an-
tages, at denne variant har æn-
dret sig til Dh

		Dd	Db	Da
		Dh		
Dh		Dg		Di
	Dc		Df	

1925 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på hvidt papir forsynet med hvid gummi.

25. 2 øre orange-gul 60 40 70
(Findes i nuancer fra kanariegul til ren orange)

25x. utakket til højre — — —

25y. utakket fornedet — — —

(25x og 25y stammer formentlig fra samme ark,
hvor arkranden til højre og fornedet var utakket.
Den utakkede rand skal være mindst 15 mm bred).

- 25z. dobbelttryk — — —
(Se note til nr. 19y)

Oplag:

Ca. 500 ark à 25 stk.

lig ca.12.500 stk.

		Bb		
Bc				
			Ba	

1926. Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på hvidt papir forsynet med gullig gummi, undertiden lodret stribet.

26. 20 øre 20 6 6
26x. utakket forneden — — —

(Mærket stammer fra ark med nederste arkrand utakket. Den utakkede rand skal være mindst 10 mm).

Oplag:

1800 ark à 25 stk.

lig 45.000 stk.

Fe		Ff	Ff	
Ff	Fg	Fh		
		ff	Ff	Ff
Fc	Fd			
	Fa	Fb	Ff	

Det må antages, at trykningen af dette mærke har fundet sted i to tempi, idet mærkerne findes i to nuancer af rød, der dog giver vidt forskellige farvereaktioner i kvartsllys. Variantplaceringerne i arket er identiske for begge farvers vedkommende, og der er næppe tale om to forskellige tryk.

1926 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på hvidt gennem-sigtigt papir forsynet med gullig gummi.

27. 10 øre grønblå (kornet) 15 10 15
27x. utakket venstre arkrand 150 150 —

(Den utakkede rand skal være mindst 15 mm. Der findes mindst 3 ark med venstre arkrand utakket).

Oplag:

Ca. 500 ark à 25 stk.

lig ca. 12.500 stk.

Di findes kun i en del
af oplaget

Df	Dg			Da
	Dh			
				Db
			Dh	Dd
Dc	(Di)			

1927 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på hvidt papir med hvid gummi. Mærkerne har ofte tendens til at rulle om en vandret akse.

28. 1 øre olivengrøn (nuancer) 12 10 20

Oplag:

Ca. 600 ark à 25 stk.

lig ca. 15.000 stk.

Ac findes ikke

	Aa			
		Ab		Ag
Af				
	Ae		Ad	

1927—1929. Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på hvidt papir med hvid gummi. Mærket, der nedenfor katalogiseres som nr. 29, omfatter to tryk af 20 øres værdien — 4. og 5. tryk — men da disse to tryk ikke lader sig skelne fra hverandre, hverken med det blotte øje eller i kvartsllys, betragtes de som eet katalognummer. Den eneste forskel trykkene imellem består i, at mærke nr. 24 i 4. tryk er variant Fg, medens mærket i 5. tryk er variant Fi, der fremkommer som en reparation af Fg klicheen.

29. 20 øre rød (matrød) 10 3 3

Oplag:

4' (1927) 2550 ark

5' (1929) 5000 ark

Ialt 163.750 stk.

I modsætning til senere udgaver af 20 øres værdien — katalog nr. 36 og 37 — er arkranden på nr. 29 højst 25 mm bred. I senere udgaver er arkranden mindst 25 mm bred

Fj findes ikke

Ff		Fd	Fc	Ff
	Ff		Fh	
Fa	Ff	Fe	Ff	
Fb			Fg Fi	Ff

1929 (ca.). Takket 11½ på alle fire sider, trykt på tyndt, gråhvidt, ofte gennemsigtigt papir med hvid gummi.

30. 5 øre mørkebrun 45 45 —

Oplag:

Ca. 40 ark à 25 stk.

lig ca. 10.000 stk.

Cb findes ikke

Cf				
				Ce
	Ck	Ca	Cj	
Cg		Ch		
Cd			Cc	Ci

31. 10 øre grønblå (ikke kornet, nærmest fløjsagtig) 10 8 —

Oplag:

Ca. 1000 ark à 25 stk.

lig ca. 25.000 stk.

		Di		
Dd		Dh		
	Da	Df	Dh	Db
		Dg		Dc

32. 15 øre violet 60 50 —

32x. utakket højre arkrand — — —
(Den utakkede rand skal være mindst 15 mm. Der findes mindst 2 ark med utakket højre arkrand).

Oplag:

Ca. 200 ark à 25 stk.

lig ca. 5000 stk.

Ef findes ikke

		Ea	Eb	Eg
Ec		Ee		
		Ed		
				Eh

Ga

Gb

Gc

Ga. Hvid udvækst på venstre side af »P« i PORTO.

Gb. Violet prik i nederste højre måge.

Gc. Skår i højre rammelinie ud for »0« i 70.

Ha

Hb

Hc

Hd

He

- Ha. Kursivt »E« i PAKKE.
 Hb. Gul plet i andet »K« i PAKKE.
 Hc. Gul streg i højre kant om midterskjoldet.
 Hd. Gul prik i midterste højre måge.
 He. Hvid »kasse« mellem midterste venstre måge og kronen over midterskjoldet.

Ia

Ib

Ic

- Ia. »PO« sammenhængende.
 Ib. Brun plet indenfor venstre rammelinie, ca. 3 mm over bølgerne.
 Ic. Tynd brun streg under »O« i KRONER, uden for rammelinien.

Til mærkerne udgivet i 1930 er anvendt to forskellige papirkvaliteter, til trods for at mærkerne er trykt samtidig og der saledes kun findes eet tryk af hver værdi.

De to papirkvaliteter kendetegnes ved følgende:

- A. tonet, ofte gennemskinneligt papir forsynet med hvid gummi, der dog kan synes grålig på grund af det tonede papir. Tykkelse 0,07 mm.
 B. hvidt papir forsynet med hvid gummi. Tykkelse 0,09 mm.

1930. Takket 11½ på alle fire sider, trykt på A eller B papir.

33A.	70 ore violet	25	20	30
33B.	70 ore violet	40	35	—

Oplag A:
Ca. 500 ark à 25 stk.
lig ca. 12.500 stk.
Oplag B:
Ca. 125 ark à 25 stk.
lig ca. 3125 stk.
Ge findes ikke

Ga				
			Gb	

34A. 1 kr. okkergul 20 6 6

Oplag:
2000 ark à 25 stk.
lig 50.000 stk.

	Ha	Hb		
	Hc			
	Hd	He		

35A. 3 kr. brun 35 35 50

35B. 3 kr. brun 50 50 —

Oplag A:
Ca. 500 ark à 25 stk.
lig ca. 12.500 stk.
Oplag B:
Ca. 100 ark à 25 stk.
lig ca. 2500 stk.

			Ia	
	Ib			
		Ic		

Af de 3 værdier (33—35) findes prøvetryk i farverne sort, rød, blå, grøn og rødviolet — alle forskellige fra de endelige farver.

1931. Takket 11½ på alle fire sider. Trykt på let tonet, tyndt, nærmest gennemsigtigt papir forsynet med hvid gummi. Arkranden er mindst 25 mm bred.

36. 20 øre rød 6 3 3

Oplag:
2400 ark à 25 stk.
lig 60.000 stk.
Fg findes ikke

Fj	Fc	Fd		
(Fn)	Ff		Ff	
Ff	Ff	Fe	Ff	Fa
Fb			Fi	

1933. Takket 11½ på alle fire sider, trykt på tyndt gennemsigtigt hvidt papir forsynet med hvid gummi. Arkranden er mindst 25 mm bred, oftest bredere.

37. 20 øre mørkerød 8 5 7

Oplag:

2125 ark à 25 stk.

lig 53.125 stk.

Fg og Fh findes ikke

Fa	Fc			Ff
Fd				
Ff	Ff			Fe
Fj		Ff		Ff
		Fb		Fi

Det samlede oplag af alle fire tryk af 1 øre takket 11½ (katalog-numrene 6, 12, 18, 22 og 28) andrager 56.525 mærker, hvoraf ca. 2.500 stk. er solgt i Grønland, medens resten er solgt i Danmark gennem Styrelsens kontor.

Det samlede oplag af alle tre tryk af 2 øre takket 11½ (katalog-numrene 7, 13, 19, 25) andrager 37.625 stk., hvoraf kun 650 stk. er solgt i Grønland, medens resten er solgt i Danmark gennem Styrelsens kontor.

De tre tryk af 5 øre takket 11½ har et samlet oplag på 32.500 mærker (katalog-numrene 16, 23 og 30), hvoraf ca. 1.500 stk. er solgt på Grønland, medens resten er solgt i Danmark gennem Styrelsens kontor.

Af 10 øre takket 11½ findes fire tryk med et samlet oplag på 58.125 stk. (katalog-numrene 17, 24, 27 og 31), hvoraf ca. 5.000 stk. er solgt på Grønland, medens resten er solgt i Danmark fortrinsvis gennem Styrelsen, men også for en del gennem postvæsenets salgskontor.

Det samlede oplag af alle tre tryk af 15 øre takket 11½ (katalog-numrene 8, 14, 20 og 32) udgør 28.125 stk., hvoraf blot 826 stk. er solgt på Grønland, medens resten er solgt i Danmark gennem Styrelsens kontor.

Det samlede oplag af 20 øre, syv tryk (katalog-numrene 9, 15, 21, 26, 29, 36 og 37) takket 11½ udgør 344.375 mærker, hvoraf ca. 250.000 er solgt i Grønland, medens resten, ca. 95.000 stk., er solgt i Danmark, dels gennem Grønlands Styrelse, dels gennem postvæsenets salgskontor for frimærkesamlere. Af de 250.000 stk., der er solgt i Grønland, har ca. 4.000 stk. haft postal anvendelse, medens resten er anvendt som sparemærker — altså rent fiskalt formål.

Ja

Jb

Ja. Tydelig hvid farvestreg mellem 2 øverste højre måger, lodret under »R« i PORTO.

Jb. Lille violet farveplet i foden af »T« i PORTO.

Ka

Kb

Ka. Lille hvid plet mellem 2 øverste højre måger, lodret under »R« i PORTO.

Kb. Meget lille gul farveplet i foden af »T« i PORTO.

Øverst ses Thiele trykket, nederst A&L trykket.
Bemærk forskel i bogstavernes udformning.

Mærkerne er trykt som dobbeltark i samme trykgang, idet farvekassen har været forsynet med skilleplade, der holdt den violette trykfarve til den ene side og den gule trykfarve til den anden. Begge

mærker findes utakket stammende fra et utakket dobbeltark, der er sluppet ud til publikum, omend næppe på normal vis.

1937 (februar). Mærkebilledet er nyttegnet, formentlig af Max Jensen (?). Trykningen er foretaget i offset hos Andreassen & Lachmann. Takket 10¾ på alle fire sider, trykt på hvidt papir forsynet med hvid gummi.

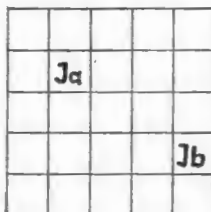
38. 70 øre violet (nuancer fra lysviolet over mørk violet til dyb rødviolet) 10 12 —

Oplag:

1020 ark à 25 stk.

lig 25.500 stk.

NB: Alle farvenuancer
stammer fra samme tryk!

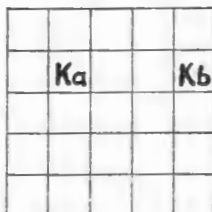

39. 1 kr. orange (nuancer) 10 12 15

Oplag:

1020 ark à 25 stk.

lig 25.500 stk.

La

Lb

Lc

Ld

Le

- La. Meget lille blå farveplet til højre i højre krølle.
 Lb. Lille blå streg udenfor rammelinie over andet »O« i PORTO.
 Lc. Brud på første »O« i PORTO.
 Ld. Farveplet til venstre i højre krølle.
 Le. Lille blå farveplet mellem »R« og »E« i ØRE.

1937 (september). Bogtryk fra J. H. Schultz, takket 10¾ på alle fire sider. De til Thiele fremstillede klicheer er anvendt med undtagelse af 10 øre, hvor nye klicheer er fremstillet, da de oprindelige formentlig er bortkommet. 10 øres klicheerne er fremstillet på basis af en ny tegning, der dog ikke afviger ret meget fra den af Thiele anvendte. Trykt på svært hvidt papir forsynet med hvid gummi.

40. 10 øre grønblå 9 20 —

Oplag:
 1000 ark à 25 stk.
 lig 25.000 stk.

			La	Lb
			Lc	
Ld			Le	

Prøvetryk i lysblå farve findes. Endvidere findes prøveark (formentlig) i den anvendte grønblå farve.

41. 20 øre rød 15 10 8

Oplag:
 1000 ark à 25 stk.
 lig 25.000 stk.

Ff			Fj	Fi
	Ff			Fd
	fc	Fb	Fa	Ff
	Fe			Ff

42. 70 øre violet 9 40 —

Oplag:
 1000 ark à 25 stk.
 lig 25.000 stk.

Ga				
			Gc	
		Gb		

Mærket kendes perforeret midt igennem (5 eksemplarer), men mærket er sandsynligvis ikke solgt på normal vis.

42. 1 kr. okkergul (nuancer) 9 40 —

Oplag:
1000 ark à 25 stk.
lig 25.000 stk.

	Ha	Hb		
	Hc			
	Hd	He		

Pakke-Porto mærkernes postale behandling i København

Annulleringsstemplerne i København

Da det er muligt inden for visse grænser at tidsbestemme de forskellige typer af annulleringsstempler, kan kendskabet hertil benyttes som hjælpemiddel ved trykbestemmelse af de enkelte Pakke-Porto mærker. Når det er muligt at tidsbestemme de enkelte typer af stempler, hænger det sammen med, at kontoret i København, der varetog bl. a. pakkeforsendelserne til og fra Grønland, gennem Pakke-Porto mærkernes anvendelsesperiode har haft forskellige officielle betegnelser.

Den første periode, der skal omtales, strækker sig fra 1905 til 1908, hvor kontoret betegnedes »Direktoratet for den Kgl. Grønlandske Handel«.

I denne periode anvendtes et stumt stempel (uden text) af form og udseende nøjagtig som skjoldet med isbjørnen, der udgør det centrale motiv på selve Pakke-Porto mærkerne.

K1a.	Skjoldstempel 14×23 mm	violet
K1b.	Skjoldstempel 14×23 mm	sort

Stemplet kan i postal henseende kun være anvendt på de første 3 Pakke-Porto mærker, der er udgivet i 1905, men derudover er stemplet i et vist omfang anvendt også efter 1908 til »filatelistiske« afstemplinger.

Den anden periode omfatter årene 1908—1912, hvor kontoret betegnedes »Administrationen for Kolonierne i Grønland«. Her er anvendt følgende stempler:

Adm. for Kol. i Grønland.

Administrationen for Kolonierne i Grønland

**ADMINISTRATIONEN FOR
KOLONIERNE I GRØNLAND**

K5a.	Adm. for Kol. i Grønland
ca. 53 mm, store tydelige bogstaver, ingen krone	violet
K5b.	do. do.	sort
K6a.	Administrationen for Kolonierne i Grønland
ca. 48 mm, små, smalle bogstaver, stor lav og bred
krone over tekstlinien	violet
K6b.	do. do.	sort
K7a.	ADMINISTRATIONEN FOR/KOLONIERNE
I GRØNLAND
to linier ca. 39 mm, stor lav krone over, tekst
i versalier	violet

Den tredje periode dækker årene 1912—1925, og allerede denne periode kan opvise en større rigdom af stempler, der naturligt fordeler sig i to grupper, de liniere og de ovale stempler. De liniere stempler kan igen deles i de tre-liniere og de en-liniere stempler. Fælles for alle stempler er, at teksten er identisk med den officielle betegnelse for kontoret i København: »Styrelsen af Kolonierne i Grønland«.

K10a. STYRELSEN/AF/KOLONIERNE I GRØNLAND

tre linier, versalier, med krone over ordet styrelsen violet

K10b. do. do. sort

Der findes flere typer af dette stempel. De har varierende bogstav-højde og navnlig forskellige udformninger af kronen.

K11a. STYRELSEN AF KOLONIERNE I GRØNLAND

een linie, versalier, med krone over ordet kolonierne violet

K11b. do. do. sort

Også dette stempel findes i flere versioner med tekstlinien i varierende længde og med forskellige typer krone.

Det synes, som om de liniere stempler fortrinsvis er blevet anvendt i begyndelsen af periode 1912—1925, medens man i slutningen fortrinsvis anvendte det ovale stempel:

K12a. STYRELSEN AF/KOLONIERNE I/GRØNLAND

tekst i tre linier, med krone over øverste linie, versalier, omgivet af dobbelt-oval, hvis ydre mål er ca. 40 mm i længden og ca. 28 mm i højden

sort
violet

K12b. do. do.

Den fjerde og sidste periode strækker sig fra 1925 frem til 1938, hvor anvendelsen af Pakke-Porto mærkerne ophørte, idet Grønland som bekendt blev selvstændigt postområde med egne frimærker pr. 1. december 1938. Kontorets betegnelse var »Grønlands Styrelse«, hvilket også er teksten på alle de i perioden anvendte stempler.

GRØNLANDS STYRELSE

K15a.	GRØNLANDS STYRELSE	
	een linie versalier, krone over, 43 mm langt, lille og spinkel krone	sort
K15b.	do. do.	violet
K16a.	GRØNLANDS STYRELSE	
	een linie, versalier, krone over, 49 mm langt, bred og kraftig krone	sort
K16b.	do. do.	violet
K17a.	GRØNLANDS STYRELSE	
	to linier versalier, lille spinkel krone over	sort
K18a.	GRØNLANDS STYRELSE	
	een linie, høje smalle versalier, lille spinkel krone over, 40 mm langt	violet

De ovennævnte stempler må kun betegnes som hovedtyper, idet der findes visse variationer, såsom forskellige afvigelser af kronerne, mindre afvigelser i stemplernes længde og bogstavernes højde etc.

Enkelte af stemplerne findes også uden krone, bl. a. det eenliniede ca. 49 mm lange stempel såvel som det to-liniede stempel.

I omtalen af de liniere stempler må det endvidere nævnes, at enkelte andre stempler — formentlig kontorstempler — har fundet anvendelse

til »annullering« af Pakke-Porto mærker. Denne annullering har dog næppe fundet sted af postale hensyn. Bl. a. kendes et to-liniet stempel med teksten: GRONLANDS STYRELSE Udsendingskontoret, hvortil er anvendt rød stempelsvarte.

Fra omkring 1930 synes næsten udelukkende anvendt et ovalt stempel af samme type som nævnt under tredje periode.

K19a. GRONLANDS STYRELSE

tekst i to linier, med krone over øverste linie, versalier, omgivet af dobbelt oval, hvis ydre mal er ca. 39 mm i længden og ca. 26 mm i højden

sort

K19b. do. do.

violet

K19c. do. do.

blå

K19d. do. do.

rød

Endelig anvendtes i den sidste del af Pakke-Porto mærkernes brugstid et cirkulært stempel af samme type som danske poststempler (type I h). I modsætning til alle tidligere omtalte stempler, der er gummistempler, er dette stempel et stålstempel med indstillelig dato-bro.

K20a. GRONLANDS dato og år STYRELSE.

versalier, ydre diameter, ca. 28 mm

sort

Ovennævnte stempler omfatter som nævnt hovedtyperne på de stempler, der har været anvendt i København i perioden 1905—1938. Der kan dog være grund til at omtale endnu et stempel, der i de senere år findes stadig hyppigere på Pakke-Porto mærkerne, navnlig af 1937-udgaverne. Stemplet er cirkulært med teksten: GRONLANDS POST-KONTOR (dato og år København K. Da dette stempel først blev taget i brug i november 1953, er PAKKE-PORTO mærker med dette stempel efterstemplede og må derfor anses for værdiløse.

revisionsmæssige grunde. Som følge af denne ændring er man af praktiske grunde gået over til — i de tilfælde pakkerne blev tilsendt kontoret — at viderefrankere det danske adressekort med Pakke-Porto mærker. Beløbet blev på normal vis opkrævet hos modtageren på Grønland. Derved sparedes naturligvis udskrivningen af det specielle adressekort.

I de 33 år, Pakke-Porto mærkerne kurerede, anvendtes en lang række forskellige adressekort, såvel specielle til formålet fremstillede som de normale danske. I nedenstående opstilling er de mest karakteristiske typer opregnet, og samtidig er den omtrentlige kureringsstid angivet. Generelt set må adressekort betegnes som sjældne; enkelte må nærmest betegnes som rariteter.

I trafikken til Grønland er normalt kun anvendt adressekort, der alle måler omkring 12×17 cm, omend de tidligst anvendte adressekort betegnedes adressebreve!

99

909

910

Angiven Værdi:

Herved *2 P*

mærket Adressen

(Vægtnotering)

Adressebrev til Grønland.

Til *Høi Pastor Erik Jørgensen*

Julianshaab

Adressebrev type IVa

Følgende typer kommer til anvendelse:

- I. »Den kgl. grønlandske Handel«
»Adressebrev«
I nederste venstre hjørne er angivet trykkersted:
Jensen & Kjeldskov 1905—1910
- II. »Adressebrev til Grønland«
I venstre side er anbragt ordene mærket adressen;
mellem disse to ord findes et kolon-tegn 1905—1910
- III. »Adressebrev til Grønland.«
Som II, men uden kolon. Afstanden mellem
ordene $3\frac{1}{2}$ mm 1905—1910
- IV.a. »Adressebrev til Grønland«
Som III, men afstanden kun 2 mm. Begge »r« i
Adressebrev er identiske med »r« i Grønland 1910—1915
- IV.b. »Adressebrev til Grønland.«
Som IV.a., men andet »r« er helt forskelligt fra
de to øvrige 1910—1915

Angiven Værdi:

Hermed *1 Pakke-Porto*
A.V. N. 8
mærket Adressen

(Vægtnotering)

Adressebrev til Grønland.

Til *Hr Axel Vinterberg*
Kolonien Risenbank
Grønland

Adressebrev type IVb

X.	»Adressekort til Grønland.«
I nederste venstre hjørne af kortet:
Form. A. 4 e. 17642	1925—1930
XI.	»Adressekort til Grønland.«
I nederste venstre hjørne af kortet:
Form. A. 4 f. 25234	—
XII.	»Adressekort til Grønland.«
I nederste venstre hjørne af kortet:
Form. A. 4 g. 37181	1930—
XIII.	»Adressekort til Grønland«
I nederste venstre hjørne af kortet:
Form. A. 4 h. 57019	1930—1935
XIV.	»Adressekort til Grønland«
I nederste venstre hjørne af kortet:
Form. A. 4 i.	1935—1938

Det vil fore for vidt på samme måde som ovenfor at katalogisere alle de danske adressekort, der har været anvendt i trafikken på Grønland. Det må være tilstrækkeligt at anføre de hyppigst forekommende former. Således anvendtes i 30'erne fortrinsvis adressekort, der forneden i midterfeltet bærer betegnelsen »Bet. 4 10/30« eller »Bet. 4 10/35«, henvisende til kortenes fremstilling i henholdsvis 1930 og 1935.

Udover disse på normal måde anvendte danske adressekort kan det nævnes, at der også for 1930 i enkelte tilfælde er anvendt danske adressekort, omend dette altså ikke kan betegnes som normalt. Her er navnlig tale om egentlige adressebreve — altså rigtige kuverter — der i øverste højre hjørne bærer betegnelsen »Formular nr. 111« eller »Formular nr. 111A«, om end også andre har været anvendt. Når disse har været anvendt, skyldes dette sikkert, at personalet på kontoret i København ikke altid har holdt sig reglerne helt efterretteligt. Disse unormale anvendte adressekort forekommer såvel med som uden dansk frankatur — der er endog i enkelte tilfælde fundet danske adressekort forsynet med Pakke-Porto mærker, anvendt ved befordring af pakker fra Grønland til kontoret i København!

KURSERENDE FRIMÆRKER
samt
RESTOPLAG AF TIDLIGERE UDSENDTE MÆRKER
kan købes på
POSTVÆSENETS SALGSKONTOR FOR FRIMÆRKESAMLERE
Bernstorffsgade 32, 1.,
København V

Ekspedition:
Hverdage 11—13, torsdage tillige 16—17,30

Fortegnelse tilsendes på forlangende

Erfaring
ved
køb og salg
af
frimærker

Meinert Ruben

VESTERSØHUS 74 - KØBENHAVN V - BYEN 2650

Fig. 1 A 4

Fig. 2 A 20

Fig. 3 A 28

Fig. 4 A 34

Fig. 5 A 42

Fig. 6 A 51

PERLEFEJLSERIEN

Den foreliggende undersøgelse er baseret på 2—3000 mærker med perlefejl, idet jeg ved perlefejl forstår de 17 ornamentfejl, som Schmidt-Andersen omtaler i NFT 1951, nr. 10—11—12 plus 1 til, som i det i artiklen omtalte A-ark sidder som nr. 66 og ligner nr. 56 (se fig. 1—18). Der er kun undersøgt de mærker, som hører til settingerne før setting omv. nr. 61, hvilket vil sige alle 4 og 8 øres mærkerne samt 5 øre tryk III, 20 øre tryk VI og 1 cent tryk IV. Disse mærker hører til den såkaldte perlefejlsserie i hovedgruppe 4.

Efter oplagstallene skulle der i dette materiale forekomme ca. 26,2 % 4 øres, 62,9 % 8 øres, 4,0 % 5 øres, 6,5 % 20 øres og 0,4 % 1 cent. Det undersøgte materiale havde større overvægt af 4 og 8 øres mærker og mindre af de øvrige værdier, idet jeg fra enkelte steder kun har fået 8 øres mærker til rådighed og fra andre kun 4 og 8 øres. De 2060 af disse mærker (resten er undersøgt senere og forrykker ikke resultaterne) fordelte sig med 28,4 % 4 øres, 68,7 % 8 øres, 1,1 % 5 øres, 1,8 % 20 øres og 0,1 % 1 cent.

Det menes ved undersøgelsen bevist, at de pågældende tryk må være følgende (nævnt i sandsynlig trykrækkefølge):

8 øre tryk	XVIII	38.636	ark med 18 p-fejl
4 — —	XVII	38.971	— — 18 —
8 — —	XIX	52.382	-- — 18 —
4 — —	XVIII	66.353	— — 18 —
5 — —	III	11.684	- — 16 —
8 — —	XX	58.975	— — 16 —
20 — —	VI	19.250	— — 16 —
1 ct. —	IV	2.000	— — 5 —
8 øre —	XXI	39.121	— — 5 —
4 — —	XIX	31.000	— — 5 —
8 — —	XXII	38.500	— — 5 —
4 — —	XX	37.060	— — 5 —

Det har været diskuteret, om perlefejlstrykkene begynder med 8 øre XVIII, evt. 4 øre XVI eller med det her nævnte 8 øre XVIII. Følgende fakta må konstateres:

- 1) Der kendes
 - a) 2 helark 4 øre mrk. post 37
 - b) 1 helark 5 øre mrk. 37—24
 - c) 2 ens helark 1 cent tryk IV

Fig. 7 A54

Fig. 8 A56

Fig. 9 A66

Fig. 10 A95

Fig. 11 B30

Fig. 12 B37

Fig. 13 B 46

Fig. 14 B 57

Fig. 15 B 76

Fig. 16 B 81

Fig. 17 B 86

Fig. 18 B 97

d) 1 helark 4 øre mrk. 38—21 (37—2.)

e) 1 helark 4 øre mrk. 38

a) er de to ark, Schmidt-Andersen omtaler. Sammenligner man A-pladen med b), ses det, at nederste række i a) A er temmelig slidt, og at der her findes perlefejlene A 95, mens den nederste række i 5 øres arket fremtræder spinklere i trykket og uden p-fejl.

2) A 54 i a) og b) er een af perlefejlene og i både a) og b) er der en tydelig indtrykning af den østlige del af den tykke S-ramme (se fig. 19).

3) I det gennemgåede materiale er fundet over 70 mærker af A 54, men uden indtrykningen af S-rammen. En hel del af disse mærker er spinklere i rammen end a).

Fig. 19

Fig. 20

Ud fra disse 3 kendsgerninger kan man slutte, at a) må være trykt før b) og må altså være 4 øre XVIII, eventuelt XVII. Endvidere, at fra og med 5 øre III — eventuelt før — er nederste række udskiftet.

4) I 5 øre III lyser den røde ramme orangegult i ultraviolet lys. Blandt 8 øres mærkerne er der nogle, som i ovalen lyser på samme måde. Det må være nærliggende at antage, at de lysende 8 øres hører til et tryk, som enten ligger umiddelbart før eller efter 5 øre III. Imellem de lysende 8 øres er der 11 stk. A nr. 54, hvoraf ingen har bulen i S-rammen (se fig. 20), og der er 8 stk. A nr. 95 (fig. 21). Begge disse kendsgerninger placerer hver for sig de lysende 8 øres mærker før 5 øre III, og de 11 stk. A 54 viser, at trykket må ligge før a).

5) Udover de under 4) omtalte 11 stk. A 54 og 8 stk. A 95 er der i materialet af 8 øres 42 stk. A 54 uden bule i S-rammen og 40 stk. A 95.

Fig. 21

Fig. 22

Disse mærker placerer sig i 2 grupper, hvoraf den ene har samme ovaler som de lysende. Af A 54 har den ene gruppe (20 stk.) således samme oval (med brud over D) som de 11 lysende (se fig. 22). Af A 95 har 20 stk. samme oval (med svag bue i vestsiden af ovallinien) (se fig. 23) som de 8 lysende, og resten har indbyrdes samme farver i oval og ramme både for A 54 (fig. 24) og A 95's (fig. 25) vedkommende, men anderledes end de 20 + 20 omtalte.

6) På a) er A 95 ret kraftig bugtet i N-rammen, ligeledes på de lysende 8 øres, mens N-rammen på nogle af de 20, som har samme oval som de lysende, slet ikke er bugtet eller kun bugtet lidt.

Fig. 23

Fig. 24

Fig. 25

Udfra 4), 5) og 6) samt det efter 3) nævnte kan slutes, at det lysende tryk må være tryk XIX af 8 øren. Den gruppe af mærker, som har samme ovaler som de lysende, er samme tryk. Men det kunne tænkes, at de lysende er tryk XVIII og den anden gruppe er tryk XVII. Det modbevises dog nedenfor.

7) Blandt 8 øres mærkerne findes en del med ret kraftig grøn ramme og med kraftig mørk rød oval. Blandt disse mærker er ikke fundet A 95 (og heller ikke B 97). Endvidere er A 54 trykket i S-rammen. Dette tryk må altså ligge efter 5 øre III og altså tidligst være tryk XX. (Det kan ikke ligge før 5 øre III på grund af de efter 3) nævnte forhold).

8) Alle de ovenfor nævnte 8 øres mærker hører til tryk, som har enten 18 eller 16 perlefejl; resten har kun 5 perlefejl pr. tryk og må være XXI og/eller XXII. Det kan ikke være tryk XXIII, da dette tryk falder efter de første tryk af »de andre værdier«, hvori der er klicheer, som også er anvendt i XXI og XXII og placeret andre steder i arket.

9) 20 øre VI har ikke A 95 og B 97, men de øvrige 16 perlefejl synes for de flestes vedkommende at sidde samme steder som de under a) kendte.

10) 1 cent arkene er ens og har en helt anden setting end de under a) og b) nævnte ark. De indeholder endvidere perlefejl fra både A- og B-arket. Da afleveringsdagen — i oktober 1880 — ligger før den første afleveringsdag for 20 øre VI, må dette sidste tryk være trykt før oktober 1880, hvorefter settingerne er brudt ned. Det kunne selvfølgelig tænkes, at noget af 20 øre III er trykt senere og med samme setting som 1 cent, men der er i det hidtil undersøgte materiale ikke fundet noget, som kan tyde herpå.

For yderligere at underbygge de nævnte trykbestemmelser, er nedenfor angivet de mulige kombinationer og de procentfordelinger, som vil blive resultatet ved at anvende de ovenfor nævnte oplagstal:

8 øre			
1	2	3	4
XVII : 18 f. - 29,0 %	18 f. - 40,8 %		18 f. - 29,9 %
XVIII: 18 f. - 19,1 %	18 f. - 26,8 %	18 f. - 26,9 %	18 f. - 19,7 %
XIX : 18 f. - 25,9 %	16 f. - 32,4 %	18 f. - 36,5 %	16 f. - 23,7 %
XX : 16 f. - 26,0 %		16 f. - 36,6 %	16 f. - 26,7 %

Blandt de undersøgte mærker findes følgende, som er opført i den rækkefølge, som er dokumenteret ovenfor:

- 368 stk. — 29,0 % med spinkel ramme
- 308 stk. — 24,3 % med »åben« rm. og ikke lysende oval
- 147 stk. — 11,6 % med »åben« rm. og lysende oval
- 446 stk. — 35,1 % med grønlig ramme

Det ses, at hverken kombination 1 eller 4 er sandsynlig, bl. a. på grund af den omvendte mængdefordeling af de »åbne« rammer, mens man ved at lægge de to poster for »åbne« rammer sammen får bedst overensstemmelse med mulighed 3.

De tilsvarende tal bliver for

4 øre		
1	2	3
XVI : 18 f. - 15,6 %	18 f. - 33,4 %	
XVII : 18 f. - 31,2 %	18 f. - 66,6 %	18 f. - 37,0 %
XVIII: 18 f. - 53,2 %		18 f. - 63,0 %

De undersøgte mærker har fordelt sig med

- 187 stk. — 37,0 % med spinkel ramme og klar vandblå oval
- 319 stk. — 63,0 % med grønliggrå ramme og grønlig oval

De sidste mærker — de 319 stk. — har, hvor det har været muligt at konstatere det, samme ovaler som på de to helark a).

Det er forbavsende, så nær fordelingen mellem de 506 mærker kommer til mulighed 3, som også ad anden vej er den mest sandsynlige. Hvis det var muligt at dele de 187 spinkle op i to tryk XVI og XVII. ville antallet af det sidste tryk passe dårligt med det teoretiske (mulighed 1).

Ved gennemgang af B 97 fra både 8 øre XVIII og 4 øre XVII viser det sig, at de hver findes med 2 forskellige ovaler, og ved undersøgelse af takningerne viser det sig, at de ikke alle kan sidde som nr. 97, men at nogle af dem må sidde som nr. 93. De to forskellige ovaler er vist på fig. 26 og 27 for 4 øres vedkommende, hvor forskellen er mest synlig. Det er ikke usædvanligt, at der ændres på settingen midt i et tryk — sædvanligvis i nederste del af arket, men det er ikke truffet før, at man har kunnet påvise, at man har anvendt arkene med rammetrykkene til at trykke *både* 4 og 8 øres ovaler i, således som det må være tilfældet med disse 2 tryk. Når man senere i emissions-

Fig. 26

Fig. 27

perioden ændrer i settingen på den ene plade, ændrer man samtidig på samme måde i den anden setting, og det ville derfor være sandsynligt om også A 95 i de pågældende tryk var ændret. Det synes imidlertid ikke at være tilfældet. Derimod har man senere i perlefejls-serien ændret ænsæ i A- og B-pladen. Man har således — sandsynligvis mellem 8 øre XIX og 4 øre XVIII — udskiftet nr. 99 og nr. 100 med andre klicheer. For A-pladens vedkommende stammer de nye klicheer fra 12 øre VI, hvis klicheer igen stammer fra 3 øre VI. De klicheer, som er indsat i B-pladen, er ikke særligt karakteristiske, hvorfor det er vanskeligt at afgøre, om de også stammer sammesteds fra. Efter 4 øre XVIII har man igen ændret ænsæ, idet den nederste række både i A- og B-pladen, er udskiftet med klicheer, som for en stor dels vedkommende kan påvises igen at stamme fra 12 øre VI.

I de to sidste 4 øres og de to sidste 8 øres tryk i perlefejlsserien er med sikkerhed kun fundet »A 4«, »A 20«, »A 28«, »A 34« og »B 30«. Både »A 20« og »A 34« findes igen i »61 omv. serien«, som er anvendt til 16 øre VII, 12 øre VIII, 3 cents IV, 10 cents III, 20 øre VII, 12 øre IX, 16 øre VIII, 5 øre IV og 12 øre X; men det ejendommelige er, at også »B 37« findes i denne setting, mens det ikke har været muligt at finde »B 37« i de sidste 4 og 8 øres tryk. Det beviser dog blot, at da man efter 20 øre VI nedbryder settingerne og danner 2 nye af »de gamle« klicheer fra perlefejlstrykkene og af klicheer fra 12 øre VII og 20 øre V, kasserer man ikke de øvrige klicheer, men gemmer dem og anvender en eller flere til »61 omv. settingen«.

Som tidligere nævnt kender man 2 ens helark af 1 cent og 2 helark af et 4 øres tryk, som er mærket »38«. 1 cent arkene har en anden setting end de første perlefejlstryk, idet der både er anvendt klicheer fra den første A- og B-setting. »A 4« sidder som nr. 74, »A 20« som nr. 55, »A 28« som nr. 69, »B 30« som nr. 85 og »B 46« sidder som nr. 16.

I de to 4 øres ark sidder »A 4« som A 42, »A 20« som A 19, »A 28« som A 58, »A 34« som B 52 og »B 30« som A 5. Det ses altså, at man har i hvert tilfælde 3 forskellige settings i de sidste perlefejlstryk.

Påskriften (38) på øres-arkene skulle efter Hagemanns optegnelser betyde, at trykket tidligst kan være XX, men det kan heller ikke være senere, for det næste tryk, tryk XXI, er trykt efter setting omv. nr. 61, hvori, som nævnt, indgår klicheer fra begge de to 4 øres ark. Hos K. Borgersen findes to 4-øres parstykker, hvori »A 34« indgår. Det ene (med omv. vm.) (fig. 28) har en klar blå oval og passer efter daterin-

Fig. 28

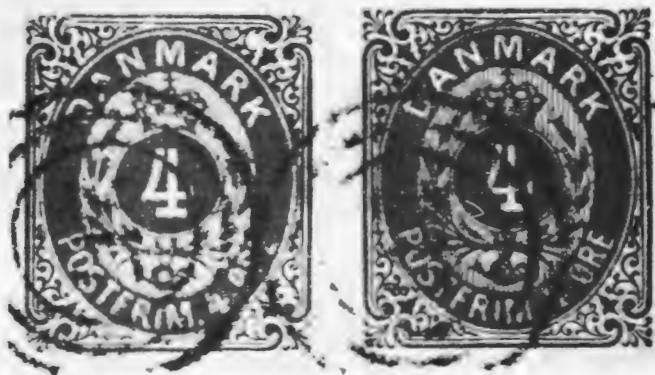

Fig. 29

ger på mærker med samme oval- (og ramme-) farve til tryk XIX. Det andet parstykke (fig. 29) har samme rammeklicheer, men andre farver — en mere grønlig blå ovalfarve og en grønlig grå rammefarve. Rammeklicheer og takning passer på begge parstykker til B 52 og B 53 på helarket mrk. 38. (Ovalerne er vanskelige at sammenligne). På det sidste parstykke er imidlertid en lille detaille, som ikke findes på andre mærker end på dette 4 øres tryk og på de senere tryk af »andre værdier« i omv. 61 serien. (Den er ikke konstateret på nogle 8 øres mærker). Detaillen er en ridse fra gravstikken fra mellemrummet mellem

Fig. 30

tryk og tynd vestramme og nordpå gennem NV-viften. Der findes imidlertid også mærker med »A 34« som B 52 og med samme farver, men uden denne ridse fra gravstikken (fig. 30). Det må derfor antages, at rammeklicheerne er blevet gennemgået på et tidspunkt ca. midt i 4 øre tryk XX. Dette må være forklaringen på de her omtalte forhold, idet der ikke er plads til tre 4 øres tryk efter 20 øre VI.

Af 8 øre skal der også være 2 tryk (tryk XXI og XXII) efter 20 øre VI, idet tryk XXII ligger før 4 øre XX. Tryk XXII må være trykt med samme settings som de to 4 øres tryk XIX og XX, da det tidsmæssigt ligger imellem dem, og efter takningerne kan dette også godt være tilfældet. Tryk XXI kan derimod både være trykt med ovennævnte settings og med samme setting som 1 cent + en setting til. Det sidste vil være det sandsynligste, idet det ville være mærkeligt, hvis man kun havde trykt de 2000 ark 1 cent med een setting og derefter brudt den om. Det viser sig imidlertid, at takningerne tyder på samme settings som de to 4 øres tryk, og et 8 øres parstykke med »A 4« tilhøjre (fig. 31) viser dels efter takning og dels efter vandmærke 1. + 2. lodrette række og kan derfor passe med A 41—42; men sammenlignes med 3 stk. 4 øres parstykker XIX A 41—42, hvoraf to hos B. Schäffer og et hos forfatteren (fig. 32), mangler fig. 31's A 41 en ret kraftig bule i N-rammen. Derimod er der andre karakteristika i rammen (for

Fig. 32

eks. den afskårne 3. fjer NV), som passer med 4 øre XIX, og bulen må derfor være opstået på et eller andet tidspunkt af 8 øre XXI-trykket, idet et 8 øres mærke (fig. 33) har både bulen og samme oval (bule i Ø-ovallinie) som A 41 i fig. 31.

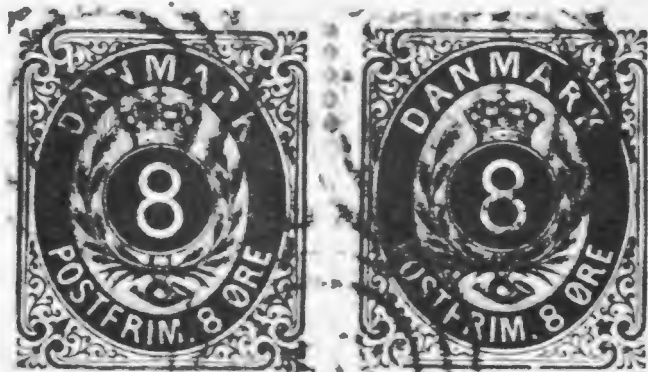

Fig. 31

Fig. 33

Som yderligere moment kan nævnes, at der ikke er fundet noget 8 øres mærke »B 46«, som ville kunne betegnes som tryk XXI.

Udfra det foreliggende kan perlefejlsserien — og de to mellemliggende tryk: 20 øre V og 12 øre VII — opstilles i det vedføjede skema.

Perlefejlserien

Settings og rammestilling				Thick nr.	Tryk										Aflevering fra trykkeri til kontrol	Oplag i antal ark	Kam- tak- nings- ma- skine nr.	Omr. nr.
A		B			Øre													
					4		8		5		12	20		1				
				A	B	A	B	A	B		A	B						
27 ₁	alle norm.	28 ₁	alle norm.				XVIII ₁	XVIII ₁						23480 -	38.636	NI(NI)	+	
					XVII ₁	XVII ₁								12 1/2 80 -	38.971	- (.)	+	
nederste række ændret				22	nederste række ændret													
27 ₂	alle norm.	28 ₂	alle norm.				XVIII ₂	XVIII ₂						- 3/4 80		" (.)	+	
							XVII ₂	XVII ₂						- 29 1/2 80		" (.)	+	
29	alle omv.										V			2 1/2 80 - 2 3/8 80	11.500			
				23							VII			3/4 80 - 3/6 80	11.535			
27 ₂	alle norm.	28 ₂	alle norm.				XIX ^a	XIX ^a						3/4 80 - 5/8 80	52.382	NI(NI)	+	
							XIX ^b	XIX ^b								" "	+	
enk. klicheer udskift. i nederste række					enkelte klicheer udskiftet i nederste række													
27 ₃	alle norm.	28 ₃	alle norm.		XVIII ₃	XVIII ₃								10 3/80 - 1 1/2 80	66.353	- (.)	+	
ny nederste række				24	ny nederste række													
27 ₄	alle norm.	28 ₄	alle norm.							III	III			3/4 80 - 2 3/4 81	11.684	" (.)		
				25			XX	XX						12 3/80 - 1 1/4 80	58.975	" (.)	sj.	
											VI	VI		1 1/4 80 - 1 1/4 81	19.250	" (sj.)	+	
30	alle norm.												N	1/10 80	2.000	"		
31 ₁	alle norm.	32 ₁	alle norm.				XXI	XXI						1 1/4 80 - 1 1/2 81	39.121	" (NI)	?	
				26	XIX	XIX								2 1/4 80 - 2 1/2 81	31.000	" (.)	+	
							XXII	XXII						10 1/2 81 - 5/5 81	38.500	" (.)	+	
				27	XX ₁	XX ₁								2 1/2 81 -	37.060	" ?	?	
oprensning af rammen					oprensning af rammen													
31 1/2	alle norm.	32 ₂	alle norm.		XX ₂	XX ₂								- 9/6 81		" ?	?	

Efter 4 ore XX sker der så en næsten fuldstændig adskillelse af 4 og 8 ores trykkene i forhold til de øvrige værdier. Klicheer helt eller delvis fra perlefejlsserien bruges til de øvrige værdier i serien »61 omv.«, hvor der, som tidligere nævnt, optræder tre af perlefejlene, nemlig »A 20«, der sidder som nr. 26, »A 34«, der sidder som nr. 83 og er den almindeligvis som perlefejl betegnede ramme, og endelig »B 37«, der sidder som nr. 69. Denne serie består — så vidt vides — kun af 1 setting, som ligger fuldt oplyst, da der findes mange helark af den. I 4 og 8 ores trykkene efter 4 ore XX findes så vidt det vides ingen klicheer fra perlefejlsserien.

Af andre »perlefejl« udover de her omtalte kan man i »Thiele 3 -9 serien« som B 28 finde en lille perle i NNO-kuglen. Den optræder således i 3 ore IV, 4 ore III, IV, V, VI og VII, 8 ore III, IV, V og VI og 5 og 10 cents I. I de ændrede settings 8 og 9 findes den også, men her kendes placeringen ikke, udover at den sidder i 4. lodrette rk., mens den i 100 ore I og 12 cents I sidder som nr. 54; og endelig i 3 ore V, 8 ore XI (A-pladen) og 16 ore V sidder den som nr. 9. Denne »perlefejl« vil imidlertid ikke kunne forveksles med dem fra perlefejlsserien, da klicheen hører til hovedgruppe 3, mens perlefejlene hører til hovedgruppe 4, og da den ikke har nogen defekt i vifterne, hvilket ellers er de vigtigste kendetegn på perlefejlene. 2 andre »perlefejl«, som imidlertid heller ikke vil kunne forveksles med de omhandlede, findes i 50 ore II som nr. 10 og nr. 44. Rammerne her er som bekendt »tykke«, og de to fejl genfindes også — helt eller delvis — i 3 ore III og 16 ore III, mens de mærkværdigvis ikke findes i 20 ore I, som er trykt med samme rammesetting. Mange 8 ores mærker fra tryk XIX har en så »åben« ramme, at de ved første øjekast kan forveksles med perlefejl, men ved at se på vifterne og specielt ved at sammenligne med fig. 1—18 vil man kunne kende perlefejlene.

For udfra ovalerne at have mulighed for at bestemme de enkelte mærkers tryk er nedenstående opført de fleste mærkers ovalkarakteristika (såfremt der er nogle):

Evt. ovalkarakteristika ved perlefejlene.

4 ore

A 4	XVII	Hvid plet foran D
	XVIII	Ovallinie svag i vest
	XIX	Hvid plet over øverste venstre aks
	XX	

- A 20 XVII Plet under M i FRIM (brud ovallinie under RI)
 XVIII Svag bue under RE i ORE, oval forskudt mod N
 XIX
 XX Oval forskudt mod N
- A 28 XVII Bule ovallinie under I i FRIM
 XVIII Farveplet over N, do. i øvre skråstreg i K
 XIX Ovalmatricefejl, brud efter E i ORE
 XX
- A 34 XVII Farveklat i lille 4, svag ovallinie under R/M
 XVIII Bule ovallinie mellem AR
 XIX Svag eller mgl. ovallinie for P og mellem OS
 XX
- A 42 XVII Ovallinie mgl. i vest
 XVIII Svag bue under RI
- A 51 XVII Ovallinie svag bue ved N-spids af OSO-ornam.
 XVIII
- A 54 XVII Svag ovallinie i vest
 XVIII På nogle svagt bugtet ovallinie under POS
- A 56 XVII Ovalmatricefejl, brud efter E i ORE
 XVIII Udfyldning forneden (hak ovallinie over ANM)
- A 66 XVII Oval forskudt mod O
 XVIII Ovallinie svagt bugtet over ANM
- A 95 XVII Ovallinie svag i V (farveplet over ANM)
 XVIII Svag bue og udfyldning under F
- B 30 XVII Ovallinie tynd syd for K
 XVIII Plet mellem D og midten af ovalbåndet
 XIX Svag bue over N
 XX Tyk ovallinie nord
- B 37 XVII Hel ovallinie
 XVIII Brud under S i POST
- B 46 XVII Bredt brud til svag ovallinie under K
 XVIII Ganske svag hvid plet mellem MA
- B 57 XVII Knast på nederste bue i S
 XVIII Svag indsnævr. under S, evt. med udfyldning
- B 76 XVII Svagt buet ovallinie øst for M i DANM
 XVIII Svagt brud mellem MA, udfyldes efterhånden
- B 81 XVII Bule ovallinie under I i FRIM
 XVIII Farveplet i skråstreg i R i FRIM
- B 86 XVII (Svag ovallinie i øst)
 XVIII Plet nederst i buen i R i FRIM

- B 97 XVII Ovallinie mgl. i v. »afhovlet« under D (= B 93)
 XVII Hvid streg genn. cirkellinie og ind i cirklen
 XVIII Farveplet i nederste bue i S

8 øre

- A 4 XVIII På flere mærker: svagt bølget ovallinie over M
 XIX V-ovallinie mgl. fra lidt under D til efter P
 XX Brud ovallinie over DAN
 XXI Hel ovallinie, tynd i vest
 XXII Brud ovallinie lidt over midt øst, på nogle farveplet i O og S
- A 20 XVIII Brud til højre under I i FRIM
 XIX På nogle hvid plet over M i DANM
 XX Hvid plet lidt over midt af østre ovalbånd
 XXI Ganske tynd ovallinie i vest
 XXII Indsnævring ovallinie under M, ofte udfyldn. forneden i oval
- A 28 XVIII Punkteret ovallinie under 8 ØRE
 XIX Svag bule over NM
 XX Flad ovallinie under M i FRIM
 XXI Brud ovallinie efter K, udfor S-spids af ONØ-ornament
 XXII Brud ovallinie under TF
- A 34 XVIII Brud til højre under S
 XIX Plet under S
 XX På de fleste plet over N
 XXI Brud lodret fra punktummet og genn. ovallinie
 XXII »Spring« i ovallinie over DANM, tynd i vest
- A 42 XVIII
 XIX Ovallinie hel
 XX Plet over øverste M
- A 51 XVIII Ganske svag bue over DAN
 XIX Hel ovallinie
 XX Karakter af øverste række
- A 54 XVIII Hvid prik efter K
 XIX Brud over D
 XX På nogle plet over M i DANM
- A 56 XVIII Tynd ovallinie under M
 XIX Svak el. mgl. ovallinie fra midt V til ca. PO
 XX Hel ovallinie (Tynd eller brud t. v. for P)

- A 66 XVIII På nogle farveplet under M i FRIM
 XIX På nogle svagt hak over MA
 XX Farveplet over A i DANM
- A 95 XVIII Svag til brud under O
 XIX Svag bule i vestsiden af ovallinien
- B 30 XVIII
 XIX Svag ovallinie i SV
 XX Svag ovallinie midt vest
 XXI Ovallinie svag i øst
 XXII Farveplet i vinklen i nederste M
- B 37 XVIII Brud ovallinie lidt over midt i østsiden
 XIX Svag ovallinie VSV
 XX Bule til brud over D
- B 46 XVIII Svag ovallinie mellem MA
 XIX Hel ovallinie
 XX Hel ovallinie
- B 57 XVIII Ovallinie indbøjet under S
 XIX Ganske svag flad ovallinie under OS
 XX Ganske svag farveplet for A i MARK
- B 76 XVIII Bule ovallinie mellem MA
 XIX Brud til flad under M i FRIM
 XX Tynd ovallinie under PO
- B 81 XVIII Brud ovallinie lidt under midt i øst
 XIX Svag i SV-ovallinie
 XX Ovallinie kraftig i nord, svag i øst og under PO
- B 86 XVIII Svag indbuning midt på vestovallinien
 XIX Bule over MA
 XX Lidt flad ovallinie under M i FRIM
- B 97 XVIII Svag ovallinie i VSV (= B 93)
 XVIII Svag ovallinie i øst
 XIX Tynd ovallinie i nord

Hans Ehler Jensen.

Fortegnelse over det udstillede materiale

(Tallet i parentes angiver, i hvilken sal materialet er udstillet — udstillingsplan i omslagets klap).

Bosnien

(19) Ingvar Larsen

Braunschweig

(13) E. Brems

Bypost

(3) M. Brun-Pedersen

(3) Sten Christensen

C. S. R.

(19) V. B. Flindt

Curacao

(17) Karl H. Karlson

Danmark

(3) R. A. Andersen

(9) Stig Andersen

(10) Stig Andersen

(3) Stig Andersen

(3) M. Brun-Pedersen

(9) Sten Christensen

(10) Jacob Engel

(9) Poul Eriksen

(3) P. H. Gleie-Jørgensen

(9) P. H. Gleie-Jørgensen

(3) Jørgen Gotfredsen

(3) J. V. Gortz

(3) Sv. A. Hansen

(10) A. Hermes

(3) H. Ehler Jensen

(9) Borge Lundh

(10) Borge Lundh

(9) Arne Molin

(3) A. Sommer Nielsen

(3) N. T. Olsen

(3) Howald Petersen

(3) T. Plovst

(3) B. F. Qvist

(9) Hans Jørgen Rasch

(3) A. F. Rasmussen

(3) J. Schmidt-Andersen

(9) J. Schmidt-Andersen

(3) Selsk. f. de tofarvede

(3) P. H. Wiinstedt

Dansk Vestindien

(8) Jan Dekker

(8) Verner Ekenvall

(8) Ragnar Eklund

(8) Egon Sommer

(3) P. H. Wiinstedt

England og Kolonier

(14-15) O. Kohnke

Finland

(4) V. B. Flindt

(4) E. A. Hellmann

Frankrig

(23) Poul Bech

(23) Viggo Lauritsen

Færøerne

(8) Eric v. Wøvern

Gambia

(18) Carl O. Madsen

Gml. italienske Stater

(13) Maurits Andersen

(A) Dansk post- og telegraf-
museum

(23) O. Heie

Gml. Tyske Stater

(13) Arnstein Berntsen

Grækenland

(14) O. Kohnke

(14) N. Politop

Grønland

(8) Eric v. Wøvern

Hamburg

(24) E. Brems

Hawaii

(17) Ragnar Eklund

Holland

(13) J. G. Osterlin

Indiske Smastaier

(17) Stig Andersen

(17) Sten Christensen

Island

(7) Niels Hansen

(7) Lars Ingemann

(7) Signe Löfström

(7) Kaj Simonsen

(7) Sven Zetterberg

(7) Folmer Ostergaard

Kina

(17) M. Brun-Pedersen

Letland

(22) E. Duelund Sorensen

Norge

(5) Wiegand Hansen

(7) Kai Damgaard Jensen

(7) Arne Torud

Grange Fristat

(19) O. Heie

San Marino

(14) Otto Ustrup

Schweiz

(21) Find Andersen

(20) Karl Chr. Banemann

(21) J. V. Gortz

(20) Jens P. Jorgensen

Siam

(16) Rich. F. Kugelman

Slesvig 1920

(24) Flemming Hasle

(24) Georg Ostergaard

Slesvig-Holsten

(24) Jacob Engel

(24) Jorgen Karnoe

Sverige

(7) Herbert Dieden

(7) Carl Wilh. Lehmann

(7) Ulf Jorgen Petersen

(7) Gösta Senninger

(7) Hugo Sjöberg

(7) Bernt Steimer

Thurn & Taxis

(13) E. Brems

Tyskland

(13) E. Brems

(17) Johs. Jensen

(13) Jorgen Karnoe

(13) R. Koppel

Ungarn

(22) Ference Orbán

Union of South Africa

(18) Egon Sommer

U. S. A.

(17) Johs. Amber

Ægypten

(19) Anatole Ott

Østrig

(22) Aksel Jorgensen

(22) Kay Lauritzen

Motiver

(18) Ingfred Bindel

(23) W. H. Klinge

(18) Sten Raaschou

(18) Knud Thoustrup

Literatur

(Repos) S. Grønlund

» E. A. Hellmann

» T. Plovst

» J. Schmidt-Andersen

» E. v. Wöern

Samlinger

og bedre enkeltmærker købes kontant

Fyens Frimærkehandel

Giro 44371

Klaregade 4

ODENSE

Telf. (09) 12 86 69

Renato MONDOLFO

via degli Urali 12 - ROMA

*Ich kaufe seltene Marken der ganzen Welt
in feiner Erhaltung*

ZU HÖCHSTEN PREISEN

TIL MINE STEMPELSTUDIER

ønsker jeg at købe ældre finske mærker, specielt figur- og skibsstempler, løse, og gerne på kuverter og kort. Også for finske helsager, lokal-, jernbane- og stempelmærker har jeg interesse.

E. A. HELLMANN - Iittala - Finland

Personlig tilstede på udstillingen eller på Missionshotellet, Løngangsstræde 27